

Prizadevanja za večjo storilnost tudi v kadrovski politiki

Na razgovoru o kadrovski politiki so se za okroglo mizo zbrali: Tone Zaletelj, Štefan Mesarič, Franc Gačnik, Albert Praprotnik, Joško Repše, Mirko Zemlič, Saša Škulj. Razgovor je vodil Lojze Cepuš.

Stabilizacija z vso močjo trka na vrata. Zajela je vsa področja našega dela in življenja. Trdna odločnost in brezkompromisnost naše družbe, da stabilizacijski ukrepi ne ostanejo samo na papirju, postavlja pred vse delavce, zlasti poslovodne organe, še posebno odgovornost. V ta sklop so zajete tudi obširne naloge kadrovske politike.

Izhajali smo iz dejstva, da je kadrovska politika sestavni del politike samoupravnega, družbenoekonomskega, socialnega in sploh gospodarsko poslovnega življenja v Gradisu, v katerega je vključenih 7500 aktivnih delavcev, 800 učencev in 200 štipendistov. Torej se stabilizacijski ukrepi začnejo pri ljudeh! Pri planiranju kadrov, racionalnem zaposlovanju, ustreznem razporejanju kadrov, izobraževanju, strokovnem

izpopolnjevanju in vzgoji zaposlenih delavcev. Ob upoštevanju socialističnih samoupravnih odnosov so tu prisotni tudi vsi elementi dobrih medsebojnih odnosov, zaupanju, strpnosti in sodelovanju, ustvarjanju dohodka in delitve osebnih dohodkov, reševanje stanovanjskih vprašanj, družbene prehrane, zdravstvene zaščite, kadrovanju kadrov za zunanja tržišča, organiziranost Gradisa kot vizije prihodnosti, program razvoja, službo in politiko kadrov.

Kadrovski problemi so tako prepleteni, da jih je mogoče uspešno reševati le z načrtno in v naprej določeno kadrovsko politiko v kateri sodelujejo vsi delavci.

V razpravi o delitvi osebnih dohodkov kot enega izmed pomembnih elementov kadrovske politike, so

navzoči menili, da realni osebni dohodki, z ozirom na stalno večanje življenjskih stroškov stalno padajo, saj so v primeru z lanskim letom nižji že skoraj za 10 %. Res, da je potrebno povečati prizadevanja za večjo storilnost in boljše poslovanje, toda stabilizacija ne bi smela iti v smeri stalnega zmanjševanja osebnih dohodkov. Večji poudarek je potrebno dati tudi nagrajevanju organizatorjem proizvodnje.

Mnogo je bilo govora o organiziranem izpopolnjevanju in usposabljanju strokovnih zlasti pa poslovodnih delavcev, izpopolnjevanje in preverjanje znanja le teh se bo vodilo preko Gospodarske zbornice, oziroma centra za izobraževanje.

Pomanjkljivost je tudi naša slabost v nespornostem. Bili so še primeri, da neka TOZD na referendumu ne sprejme samoupravnega sporazuma, s katerim bi ostale TOZD v sklopu DO lahko izboljšale svoje poslovanje in poslovne rezultate. Za odpravo teh slabosti bo v bodoče potrebna večja politična akcija. Pri usklajevanju skupnih interesov za doseganje večjih uspehov je še vse premalo hotenja in medsebojnega zaupanja. Po mnenju večine razpravljalcev je glavni vzrok za nespornost organiziranost Gradisa, zato je potrebno čimprej sprejeti samoupravni sporazum o združitvi v GIP Gradis ter Samoupravni sporazum o medsebojnih pravicah, obveznostih in odgovornosti delavcev v DSSS in TOZD GIP Gradis.

Aktivirati vse kadrovske rezerve v cilju boljšega izkoriščanja strokovnega znanja, smotrnega zaposlovanja ter sporazumnega premeščanja kadrov na bolj ali manj zahtevne na-

V tej številki berite:

2. str.:

Nagrajevanje po delu v ospredju naporov sindikata

5. str.:

Na mostovih aluminij-ske ograje

13. str.:

6. seja predsedstva Konference OZS GIP Gradis

loge in opravila. V to področje spadajo tudi priprave na reelekcijo poslovodnih kadrov v prihodnjem letu.

Franc GAČNIK: Osnovna naloga našega časa je dvig storilnosti in povečanje poslovne uspešnosti. Uresničitev te naloge pa v glavnem zavisi od usposobljenosti izvajalcev, tehnološkega postopka in delovnega vzdušja.

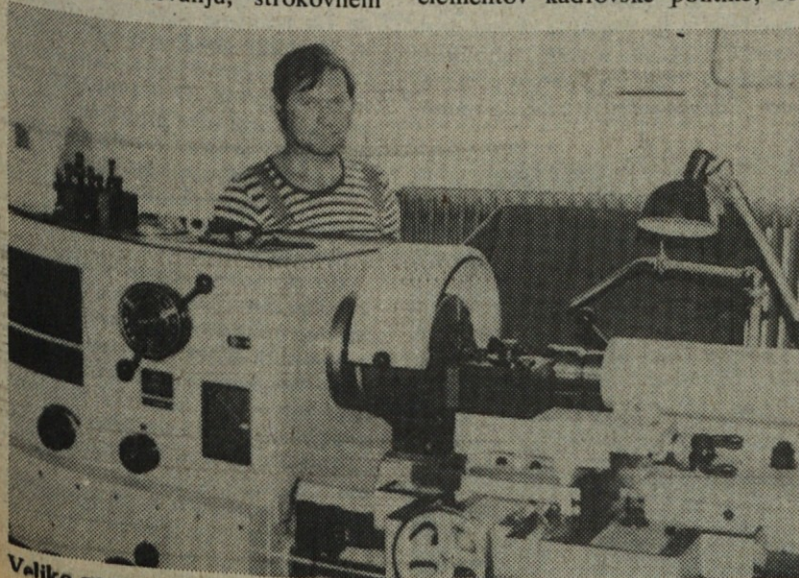
Organizator dela je torej lahko le tisti, ki zna združiti vse te zahteve tako na strokovnem kot na družbenopolitičnem področju in organizirati delovni postopek v cilju minimalnih stroškov.

In če pogledamo okrog sebe, moramo ugotoviti, da smo besedo organizator dela precej razvrednotili, ker smo pri imenovanju istih bili preveč široki in nismo gledali na njihov dejansko možen vpliv v proizvodnji. Tudi pri izobraževanju organizatorjev dela nismo skoraj nič ukrenili in izdaja »pooblaštil« sloni le na individualni oceni vodstev TOZD in času zaposlitve, ne pa na resničnem preverjenem znanju, ki ga lahko opravi le enotna komisija podjetja. Dopolnilno izobraževanje organizatorjev dela bi moralo biti sistematično in izčrpno zlasti na področju sodobne tehnologije, studija dela, ekonomskih zakonitosti in psihologije dela.

Seveda pa bi morali odpraviti tudi vrsto »površnosti« v poslovanju kot spremljanje in korigiranje normativov, stroškovna obdelava delovnih mest po enotnih merilih in cenah, kvalitetna in pravočasna oskrba z materialom, kontrolo kvalitete ter poslovanje itd.

Vpliv organizatorja dela pa se mora zrcaliti ne le v veliki odgovor-

(Nadaljevanje na 2. in 3. str.)

Velika pozornost navečamo strokovnemu izpopolnjevanju

Nagrajevanje po delu v ospredju naporov sindikata

»Po sprejetju Zakona o združenem delu, ki je opredelil celovit sistem odnosov v družbeni reprodukciji, smo v Zvezi sindikatov Slovenije posvečali največ pozornosti uveljavljanju načela delitve po delu in rezultatih dela«; takšna je uvodna ugotovitev stališč o delitvi po delu, ki smo jih slovenski sindikati sprejeli maja lani. Ta ugotovitev se nedvomno potrjuje tudi v aktivnosti sindikata v Gradisu. Namreč, v vseh naših aktivnostih je vprašanje delitve po delu bilo na nek način prisotno. Pomeni, da bi nas kaj hitro lahko prevzel občutek samozadovoljstva in dobili bi vtis, da smo storili vse, kar smo morali in kar je v naši moči. Mogoče je res, da smo storili vse, kar smo morali, res pa je tudi, da smopri teh naših prizadevanjih ostali velikokrat nemočni. In prav ta, mogoče navidezna, nemoč je tisto, kar lahko povzroča malodušje, vdajanje v usodo in pričakovanje nekih sponzanih rešitev.

Vendar, zavest o nujnosti dosledne uveljavitve načela delitve po delu, kot neločljive sestavine naporov za boljši dohodek, prodira tudi v strukture, ki doslej niso veliko razmišljale o tem. Vedno več je poizkusov, da se na osnovi lastnih spoznanj dokoplamo do določenih rešitev, ki lahko prispevajo k napredku na tem področju. Žal so ti še v manjšini. V mnogih sredinah še vedno čakajo, misleč, da se bodo stvari uredile same po sebi, da jim bo nekdo drug ponudil idealne modele, ki bodo v celoti uresničljivi tudi v njihovih pogojih.

Najbrž je jasno, zakaj gre. Skratka gre za to, da najodgovornejši delavci v temeljnih organizacijah storijo premalo, da bi na področju nagrajevanja po delu bil mogoč občutnejši napredek. Na sindikalnih sejah smo že večkrat ugotovili, da so prav vodstveni delavci, direktorji še posebno pa tisti, ki lahko največ prispevajo k urejanju tega vprašanja. Najbrž na zadnji seji predsedstva konference OOSZ ni bilo brez razloga ugotovljeno, da je mogoč napredek na področju nagrajevanja po delu le tam, kjer se celotna vodstvena struktura zavzema za to in da še takšna zavzetost posameznikov ali sindikata ne more roditi sadov.

Zelo pozitivna je zato odločitev slovenskih sindikatov, da prav v času resnih stabilizacijskih naporov, v času, ko realni osebni dohodki nazadujejo, postavi na dnevni red druge konference ZSS prav problematiko nagrajevanja po delu in rezultatih dela. Izkoristiti velja ugodni družbeni trenutek in mobilizirati vse razpoložljive sile ter jih usmeriti v bitko za še doslednejše uresničeva-

nje načela delitve po delu in rezultatih dela.

Večkrat bomo pri tem tudi uporabili že nekoliko oguljeno frazo o politični odgovornosti, kar bodo nekateri sprejeli s posmehom in vse skupaj primerjali s tistim, ko otroku zapretimo s kaznijo, ki je ne uresničimo, pa kasneje takšne pretnje nimajo več nobenega učinka. Pa vendar, orožje, je ta trenutek v rokah delavcev in sproži se lahko kadarkoli. Koga bo zadelo ne vemo, upamo le, da nikogar po krivem.

Sicer pa smo aktivnost v pripravih

(Nadaljevanje s 1. strani)

nosti, temveč tudi v večjih pristojnostih pri ocenjevanju delavčevega osebnega doprinosa pri uspešnosti dela — seveda skupaj s gradbišnim svetom. Menim, da bi morali merila za nagrajevanje na gradbiščih poenostaviti in sicer na obračun celotne delovne skupine (gradbišča), ker je končno vsak uspeh le rezultat skupnega dela, pri katerem so bili pa posamezniki različno udeleženi. V kolikor sam način ni enostaven in s tem tudi hiter, potem je težko govoriti o pravnem vzdušju oziroma o motivaciji za delo na gradbišču.

Pri tem želim poudariti, da je tudi v administrativnih službah mogoče veliko del akordirati, vendar pa žal ni videti pravega hotenja pri izoblikovanju družbeno priznanih normativov.

Sedanje nagrajevanje organizatorjev dela po mojem mnenju ni stimulatívno. Pri ocenitvi delokrogov in pri izboru organizatorjev dela, ko imamo praktično »uzakonjeno« uravnilovko, so odstotki nagrajevanja ob upoštevanju prizadevnosti za uspeh premajhni. Imamo sicer različna merila za ocenjevanje uspešnosti po sektorjih, vendar pa menim, da je to v situaciji, ko ni izključen vpliv tržišča, preje destimulacijski faktor, kot motivacija za večja prizadevanja. Organizatorju dela so

na drugo konferenco ZSS za ustavili tako, da realno pričakujemo izboljšanje pri nagrajevanju po delu. Ne nazadnje smo le pričeli spoznavati, da je bitka za boljši dohodek objektivno povezana z urejenostjo delitve po delu in rezultatih dela, kajti delavčev interes je le še vedno osebni dohodek, za razliko od teoretičnih predpostavk, da mora osrednji interes delavca biti usmerjen k čim višjemu dohodku, ki je edina realna osnova za takšne ali drugačne osebne dohodke. Dohodek pa je odvisen od mnogih faktorjev, v ka-

odločilni in odgovorni za uspeh celotne TOZD in tudi nagrajeni morajo biti v odvisnosti do doseženega uspeha.

Naj na kratko zaključim: Če hočemo doseči osnovni cilj — dvig storilnosti in večjo uspešnost pri delu, moramo odgovorneje določiti za organizatorje dela samo tiste ljudi, ki so za to usposobljeni, pri delu polno angažirani, in ki hočejo uspešen razvoj celotnega Gradisa, ter jih za njihovo delo ustrezno stimulatívno nagraditi.

Albert PRAPROTNÍK meni, da je kadrovska politika sestavni del drugih politik, zato vsako ugotavljanje neuspešnosti samo na račun kadrovske politike ni mogoče.

Vprašanje investicije v kadre lahko analiziramo kot vsako ostalo investicijo. Če jo primerjamo z investicijo v industrijski obrat, potem bi lahko primerjali kadrovske službe z investicijsko skupino, ki je zadolžena za realizacijo investicije to je pripravo, izgradnjo in opremo po predhodno določenem programu. Izgradnja industrijskega obrata pa še ne zagotavlja uspešnosti proizvodnje v zgrajenem obratu, v kolikor niso podani vsi ostali pogoji, od katerih je odvisna uspešnost proizvodnje to je: pravilno izbran proizvodni program, sodobni tehnološki postopki, uspešna prodaja proizvodov, finančna sredstva itd. Za neure-

tere pa mnogokrat, tudi pri delu sindikata, zanemarjamo, pa naj gre pri tem za izrabo delovnega časa, organizacijo dela, za tehnološki napredek ali inovacije ipd.

V tem torej tiči zajec, ki ga včasih tako naivno lovimo na prav nasprotnem koncu, to je, da poizkušamo vsoto stvar na moč poenostaviti in celotno problematiko delitve po delu reševati z zgrešeno uporabo metode PMS ter enako delo razvrščati v različne razrede. Prave poti pa so drugačne in veliko jih je, le izogibamo se jih.

VALTER MASTEN

jenost teh problemov ne bi mogli kriviti skupino za investicijsko izgradnjo.

Pri obravnavanju problematike našega razvoja in organiziranosti mnogokrat ugotavljamo, da nam primanjkuje izkušenega strokovnega kadra, za kar pa krivimo neustrezno kadrovske politiko.

Vprašajmo se, če je to resnični vzrok, ali pa so tudi drugi vzroki, za katere ne moremo kriviti kadrovske službe?

Trdimo lahko, da vlaga naša delovna organizacija za izobraževanje in vzgojo kadrov velika sredstva, za — to po tem vprašanju ni mogoče deliti očitkov. Ugotavljamo pa, da se mladi kader mnogo težje vključuje v proizvodnjo in mnogokrat dopušča, da mladi strokovnjaki po končanem študiju odhajajo v druge delovne organizacije ali inozemstvo. Ker nas »skrbi« angažiranost v prihodnosti, ali pa se zaradi tekočih nalog nimamo časa ukvarjati s pripravniki.

Premalo se zavedamo, da je delo kadri prav tako pomembno kakor izobraževanje. Razvijati bi morali organizacijski sistem, ki bi omogočal hitro vključevanje mladih kadrov. To pa je mogoče doseči samo s tem, da vse izkušnje sistemsko uredimo in v obliki obdelanih tehnoloških postopkov posredujemo mladim na delu. Nujno je, da jim nudimo znanje, katerega smo pridobili z izkušnjami, saj je učenje na »napakah« preveč dolgotrajno in drago.

Nič manj pomembno je tudi nagrajevanje in možnost uveljavljanja v delovni sredini.

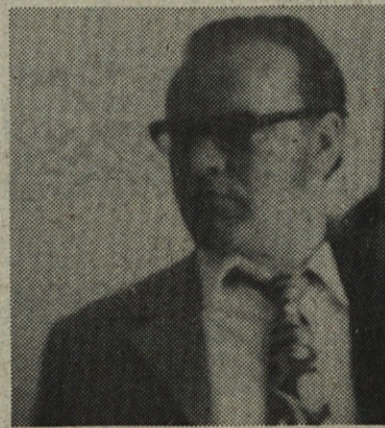
Če je pomanjkanje strokovnjakov, potem smo za to krivi vsi. Mnogo naših študentov, za katere nismo našli mesta v naši sredini, zavzema odgovorne položaje v drugih delovnih organizacijah. Z večjo odgovornostjo do kadrovske politike bi to lahko bili tudi strokovnjaki naši delovni organizaciji.

Tudi v bodoče ne bo drugače, zato je nujno, da res temeljito spreminimo odnos do tega vprašanja.

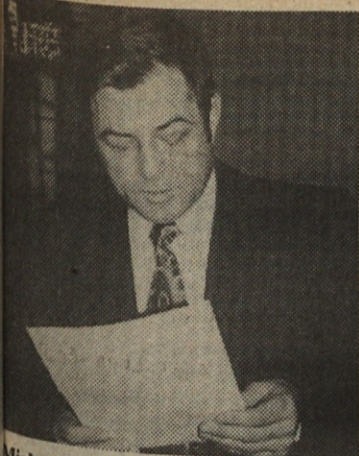
Mirko ZEMLJIC je razpravljal o

Saša Skulj

Albert Praprotnik

Mirko Zemljčič

Franc Gačnik

Tone Zaletelj

Joško Repše

družbenih dogovorih o kadroviški politiki ter med drugim dejal:

»V Gradisu počasi dojemamo, kako pomembna je funkcija kadrovanja, vzgoje in vključevanja kadrov v delo. Kadri so bistveni del delovnega procesa. Družbeni dogovori na tem področju uzakonili red, ki ga marsikje premalo upoštevamo in zamemo najlažjo pot.

Družbeni dogovori opredeljujejo načela in merila za kadrovanje za pravljanje najodgovornejših funkcij. Pri tem je zelo pomembno, da je evidentiranje in kadrovanje za takala naša stalna naloga. Tu smo v Gradisu velikokrat, šibki, zlasti kadar se dogovarjamo in kadrujemo delavce za poslovodne in vodstvene naloge. Počasi se navajamo, da je vsi delavec človek, ki ni samo strokovnjak, ampak tisti, ki je tudi družbenopolitično aktiven, dostojen in dober gospodar. Pri tem moramo povedati, da se bomo morali čimprej navaditi da smo v TOZD DO vsi delavci in ustvarjalci, da pa vodilni in vodstveni delavci, ki jim je ta odgovorna nalogaaupana.

Podobni primeri nastopajo kadar kadrujemo delavce za družbenopolitične organizacije, tako v TOZD, O, premalo mislimo tudi o kadrovanju na funkcije izven Gradisa. Nekateri celo mislijo, da je taka funkcija v breme TOZD, ne pa, da v korist družbi, družba smo pa mi,

Seveda ob kadrovanju moramo tudi posvetiti posebno pozornost skrbi za človeka. Tu še precej grešimo. Zadovoljni smo, da kader primamo nanj. Premalo razmišljamo ali človek zadovoljen v svoji sredini, ter dela. Ni dovolj, da mu najopornejše poskrbimo, to je hrana in stanje. Verjetno bo še preteklo nekaj časa, da bomo tudi na tem področju napravili vidne korake.

Ce naj ocenimo, kako sindikat dela na družbeni dogovor, moramo tudi, da ga v celoti podpira in izvaja. V prihodnje bo precejšen del delovnega dela usmerjeno na pravnomo kadrovske problematike sploh skrbi za naše delavce.

Stefan MESARIČ: »Sprejeli smo vrsto stabilizacijskih ukrepov. V celjskem programu stabilizacije

smo si v pogledu kadrov zadali sledeče naloge:

V celoti smo prekinili z zaposlovanjem delavcev iz privatnega sektorja, razen v izjemnih primerih in to le v skladu z navodili družbenega pravobranilstva ter nove delavce sprejemali le v skladu s tozadevnim predpisom občine Ljubljana Center na osnovi katerega število delavcev na naši enoti v letu 1980 ne sme prejeti staleža delavcev per 31. 12. 1979.

V svrhu boljšega izkoriščanja delovnega časa smo vsestransko zaostrili disciplino pri delu in to predvsem: v zvezi s prihajanjem in odhajanjem iz dela ob koncu in na začetku tedna, nad neupravičeno odsotnostjo med delovnim časom, nad neupravičenimi izostanki ob priliki izplačila osebnih dohodkov. Nadalje smo zmanjšali število boleznin predvsem na račun tistih delavcev, ki neupravičeno koristijo bolniški stalež, nasploh pa smo skrbeli za zmanjšanje števila boleznin z izboljšanjem prehrane, z izboljšanjem bivalnih možnosti delavcev, z izboljšanjem delovnih pogojev predvsem z dosledno uporabo varnostnih zaščitnih sredstev, z omejevanjem dela v podaljšanem delovnem času, z obveznim zdravljenjem delavcev, ki bolujejo za alkoholizmom.

Vse sestanke OOKZ sindikata, mladinske organizacije in delavskega sveta sklicujemo izven rednega delovnega časa, ali ob koncu.

V prid dvigu fizične produktivnosti pa predlagam, da mi v Gradisu, zlasti pa družba kot celota boljše ovrednoti delo gradbenega delavca, ki se po prejemkih nahaja nekje na 45 mestu v gospodarstvu (in na ta način tudi omogoči dotok mladine v poklice v gradbeništvo) ter omogoči proizvodnjo osnovnih gradbenih materialov (cement, bet. železo itd.) v takih količinah, da ne bo vsled tega prihajalo do zastojev pri delu, na drugi strani pa omogoči, da se delavcem, ki ne odgovarjajo lahko odpo-ve, ne pa da se z dolgotrajnimi birokratskimi postopki, ki jih predvideva naš pravilnik o delovnih razmerjih to skoraj onemogoči.

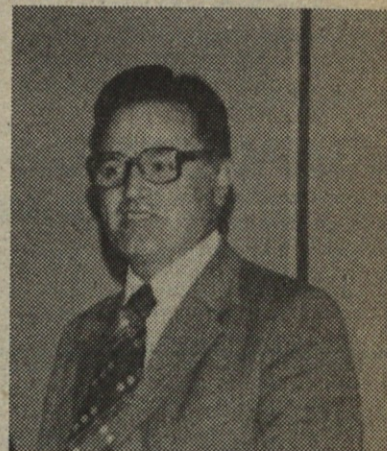
Eden od rezultatov stabilizacijskih ukrepov je zmanjšanje investicij in s tem povezano zmanjševanje obsega gradbenih del. Vsled tega

mora Gradis kot celota vložiti vse sile v to, da pridobi nova dela v inozemstvu in tako omogoči večjemu številu naših delavcev in strokovnim kadrom zaposlitev pri delih v tujini. S tem v zvezi bomo morali pospešeno organizirati za naše strokovnjake tečaje na katerih se bodo seznanili s specifičnostjo dela pri poslih v tujini, za izpopolnjevanje znanja tujih jezikov ter tečaje, ki naj omogočijo čimvečjemu številu naših strokovnjakov polaganje izpita za pridobitev zunanje trgovinske registracije, kar je pogoj za vodenje del v tujini.

Splošno pa se strinjam, da je potrebno kadroviški politiki posvetiti več pozornosti.

Saša ŠKULJ: »Za Gradis je največje in najbolj pomembno vprašanje kako in kje kadrovati potrebno število strokovno usposobljenih kvalificiranih in strokovnih delavcev. Kvalificirani in strokovni delavci predstavljajo danes v gradbeništvo in tako tudi v Gradisu ozko grlo in je manjko teh omejitveni faktor nadaljnega razvoja podjetja. Prevzemanje in izvajanje del v težjih, bolj konkurenčnih pogojih, zahteva boljše in večjotehnično ter ostalo obdelavo, to pomeni večje število sposobnosti strokovnjakov. Posebno v pogojih prevzemanja in uspešnega izvajanja večjih del v inozemstvu zahteva pri obdelavi posla v vseh fazah večje število ustrezno izobraženih, izkušenih ter dela voljnih strokovnjakov.

V preteklih letih je bilo v Gradisu veliko storjenega za izobraževanje kvalificiranega kadra. Naš Center za izobraževanje je vsako leto vzgojil skozi šole veliko število vajencev v kvalificirane delavce, toda komaj polovica tako vzgojenih kvalificiranih delavcev je ostala vsaj nekaj časa pri podjetju. Premalo pa je bilo storjenega za pridobitev in vzgojo strokovnega kadra, tako da smo danes običajno v zadregi ko razpravljamo in iščemo ustreznega strokovnjaka za opravilo težjih in bolj zahtevnih nalog. Na tem področju danes ne moremo govoriti o enotni, dobri perspektivni in premišljeni kadroviški politiki. Razdrobljenost interesov, ozkost in kratkovidnost, parcialno reševanje posamičnih primerov, neupoštevanje potreb in ra-

Lojze Cepuš

zvoja podjetja kot celote ter le nekakšno gasilsko reševanje tekoče nastalih kadroviških najnujnejših problemov je privedlo do nerodnega stanja v kakršnem smo, to je do deficitarnosti strokovnjakov raznih, predvsem pa gradbenega področja. Lahko se tolažimo, da v zadnjem času skoraj po vseh naših TOZD vzgajamo večje število mladih strokovnjakov, toda bojim se, da je to premalo, da premalo načrtno napravimo za njihovo razmeroma hitro strokovno dodatno izobraževanje ter usposobitev v strokovnjake, ki bodo lahko odgovorno in samostojno prevzemali težje in tudi najtežje naloge. Potrebno je, da se dogovorimo in napišemo kaj vse potrebujemo, ter da potem napravimo program vseh potrebnih aktivnosti za čim hitrejšo doseganje tega cilja. To vse na področjih pridobivanja novih kadrov, mlajših in že tudi izkušenih, štipendiranja, dopolnilnega izobraževanja, programiranja ustreznih praks za poedinca in s tem pridobivanje potrebnih izkušenj, zasledovanja sposobnosti in ambicij posameznikov, napredovanja itd.

Z razpravo o kadroviški politiki za okroglo mizo smo skušali osvetliti nekatere pomembne zahteve in naloge kadrovanja, iz vseh vidikov našega dela in življenja. To pa istočasno pomeni vzporedno z razvojem organizacije in tehnologije pripravljati tudi projekcije razvoja kadrov za daljše in srednjeročno obdobje. Razumljivo pa je, da odgovornost za kadrovanje prevzemamo vsi.

LOJZE CEPUŠ

Jesenski mednarodni Zagrebški velesejem

Vse več poslovnega sodelovanja

Od 12. do 21. septembra je bil v Zagrebu že 51. jesenski mednarodni velesejem, na katerem je tudi tokrat razstavljalo izredno veliko tujih razstavljalcev — kar 5.000 ter 1.500 domačih. Kot kaže je tudi v poostrenih pogojih gospodarjenja izredno pomembno poslovno sodelovanje na tovrstnih prireditvah. Še posebno odkar so na velesejmu uvedli poslovne dni ZV.

Vse več je namreč ugotovitev, da na sejem prihajajo organizirane skupine kupcev iz raznih držav. Seveda so prihajale že pretekla leta, vendar je bilo tokrat bolj čutiti željo po celokupni predstavitvi. Zato ni

čudno, če je bilo podpisanih veliko dogovorov o poslovnih aranžmajih v skupni vrednosti nekaj sto milijonov dolarjev.

Tudi kar se tiče domačih predstavnikov je bilo čutiti veliko zanimanja za poslovno sodelovanje. Odnos posameznih delovnih organizacij do velesejma oziroma do zbranih gospodarstvenikov se je močno spremenil. Pri vseh je čutiti željo po dogovarjanju oz. skupni razrešitvi nastalih situacij. Tako se je npr. dneva Železarne Sisak udeležilo preko 200 predstavnikov delovnih organizacij povezanih z železarno, da bi se skupno dogovorili o poslov-

nem sodelovanju ob »železarski« krizi.

Na našem prostoru so tudi tokrat predstavljali svoje izdelke le proizvodni obrati. Kovinski iz Ljubljane in Maribora ter OGP iz Ljubljane.

Ker je bilo o stalnih razstavnih eksponatih (betonarne, prekladalni silos, krožna žaga, skreper, betonske cevi) napisanega že dovolj v prehodnih poročilih iz velesejmov, naj tokrat odstopimo mesto tistim izdelkom, ki se pojavljajo prvič.

Na prvem mestu je potrebno omeniti rezalec in krivilec armaturnih mrež, ki že dobro služita svojemu namenu v kovinskih obratih v Mariboru. Tudi DVIGA 1250, ki

smo jo prvič predstavili že spoml na gradbenem sejmu, dobro slu namenu na naših gradbiščih. Kovinski obrati Maribor so predstavili 5001 mešalec za beton, ki ga bodo ljubljanski kovinski obrati vgrajali v nove betonarne. In nazadnje naj omenimo še novo aluminijasto ograjo za mostove, ki je rezultat uspešnega sodelovanja naših in tujih strokovnjakov. Več o ograji lahko preberete v drugem delu tega vestnika.

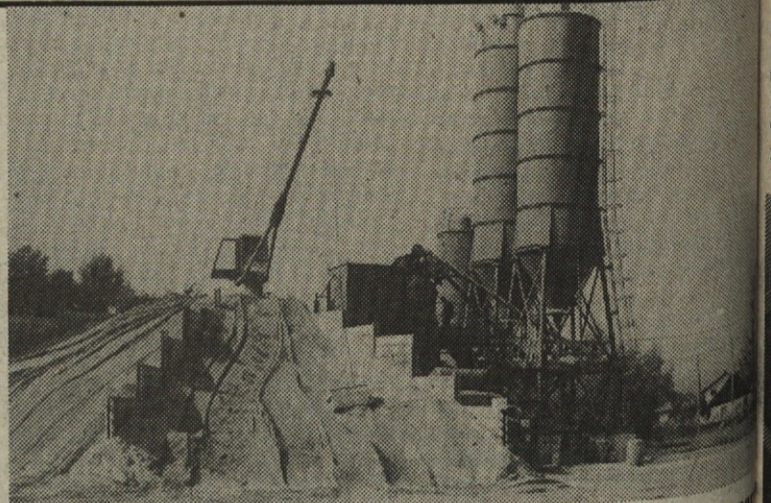
Kakšni pa so bili poslovni uspehi na velesejmu pa bomo poročali v naslednji številki.

Matija Kr

Gradimo nadvoz pri Dolgem mostu

Na trasi zahodne obvoznice skozi Ljubljano na odseku med Celovško cesto in Brezovico je predviden via-

dukt, ki bo premotil železniško progo Ljubljana—Postojna, rekonstruirano Tržaško cesto pri Dolgem

Na gradbišču nadvoza pri Dolgem mostu je postavljena tudi naša beton

mostu in Mali Graben. Tega zahtevnega dela so se lotili delavci TOZD Nizke gradnje iz Maribora.

Zasnova objekta je pogojena z nenosilnim barjanskim terenom, težkimi prometnimi pogoji in številnimi premostitvami (cesta, železnica, potok itd.). Glede na te zahteve je izbrana montažna izvedba. Po geomehanskem poročilu je predvideno globoko temeljenje na uvrtnih kolih, ki morajo segati do nosilnih slojev, peščeno prodnatih materialov, to je v globino okoli 30 metrov.

Nadvoz pri Dolem mostu je razdeljen v dva ločena viadukta med katerima je 4 metrski vmesni pas prekrit z montažnimi armirno betonskimi ploščami. Viadukt A bo dolg 344 metrov in viadukt B 320 metrov. Vozišče na vsakem viaduktu je široko 11,70 metrov, hod-

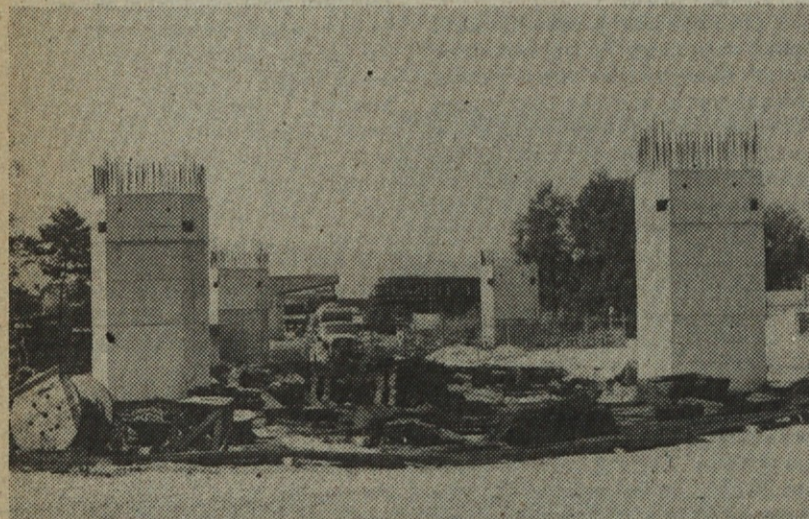
niki za pešce pa 1,90 metrov. Klopna širina nadvoza pri Dolgem mostu bo 31,20 metrov.

Za nadvoz je bilo treba narediti 68 pilotov za 16 stebrov, (vsak vialdukt ima 8 stebrov in dva klopna upornika). Pilotiranje je izvedel Geološki zavod. Najgloblji piloti gajo 33,80 metrov v globino. Razponi med stebri so 35 oziroma 40 metrov.

Montažni nosilci so predvideni za lepljeni izvedbi. Vsak nosilec bo sestavljen iz petih elementov.

Z deli na nadvozu so naši delavci začeli okoli 15. aprila. Geološki zavod pa je začel pilotirati že v februarju. Rok za dograditev nadvoza je september 1981 leta, ko naj bi tudi dogradili zahodno ljubljansko obvoznico.

C. PAVL

Nadvoz Dolgi most bo sestavljen iz dveh viaduktov

Na mostovih aluminijske ograje

Kamor nas vodi pot, se srečujemo z mostovi, starimi in novimi. Na njih so ograje raznih izvedb, od kamnitih, lesenih do jeklenih. Če jih pobliže pogledamo vidimo, da so v večini primerov slabo vzdrževane, kar posebno velja še za jeklene. Pozna se jim, da ni pridnih rok s čopičem in barvo. In tako rjava ograja kvari estetski izgled mostu, odtapljanje oksidov pa škoduje betonu.

Če dodamo, da je potrebno za vsako ograjo posebej izdelati projekt in po projektu ograjo, nam je razumljiva pobuda, ki sta jo dala Biro za projektiranje Maribor in TOZD Kovinski obrati Maribor, da bi razvili tipsko aluminijsko ograjo za mostove, ki bi jo bilo mogoče, delno spremenjeno, uporabiti tudi v visokogradnji. Taka izvedba ograje bi omogočala serijsko proizvodnjo za lastne potrebe in za trg.

V začetku je bilo delo na razvojni nalogi slabo, predvsem zaradi nesistematičnega pristopa in nepoznavanja tehnologije izdelave aluminijskih profilov. Ko pa je bila v začetku leta 1979 osnovana delovna skupina s petimi člani, ki so jo sestavljali predstavniki IMPOL — Razvoj, IMPOL — TOZD Montal, Gradis — Biro za projektiranje Maribor, Gradis — TOZD Kovinski

obrat Maribor in Gradis — Razvojno-organizacijska služba, je delo steklo.

Med samim projektiranjem ograje so na Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij tekle preiskave za izrabo ustreznega materiala, vpliva slanice na izbrani material in preiskave elektrokorozijske med jeklenimi in aluminijskimi deli ograje.

Ves čas so člani delovne skupine sami ali s pomočjo Dokumentacijskega centra Gradis zbirali tuje članke, prospekte in predpise za izdelavo in preizkušanje tovrstnih ograj.

S potekom del, problemi in rešitvami je delovna skupina seznanjala tudi strokovnjake Republiške skupnosti za ceste, saj nam je bil cilj razviti ograjo, ki bo ustrezala tudi za investitorja.

Čeprav je delo potekalo po postavljenem programu, pa je od časa do časa prihajalo do organizacijskih težav, ki so bile za člane delovne skupine težko rešljive, vendar so bile hitro premagane ob pomoči glavnega direktorja DO IMPOL ing. Zadravca in direktorja Biroja za projektiranje ing. Ačanskega.

V mesecu maju in juniju so v orodjarni IMPOL izdelali šest orodij za

vlečenje profilov in kmalu nato so bili izvaljeni tudi že prvi metri profilov zahtevanih oblik. Od tu dalje je šlo hitro. Mesec dni kasneje je ograja s štirimi polji že na Zavodu za raziskavo materiala in konstrukcij, ker je izpostavljena statičnemu in dinamičnemu preizkusu. Rezultati preiskav so zelo dobri, kar je razveseljivo, saj ima ograja precej izvornih konstrukcijskih rešitev in bo zato lahko tudi patentno zaščitena.

Na koncu naj ograjo še na kratko opišemo in naštejemo njene prednosti. Polje, dolžine 2 metra, ki je sestavljeno iz štirih oblikovno različnih profilov, povezanih z vijaki, natakemo na jeklene nosilne ste-

bre, prevlečene z aluminijskimi profili. Ti se kasneje med seboj še povežejo z jekleno vrvo nameščeno v držaju. Spremembo dolžine zaradi temperaturnih razlik kompenzirajo dilatacijski elementi, vgrajeni na razdalji 4 metrov, ki istočasno zmanjšujejo zahtevnost montaže, oziroma zaenjujejo poškodovanega polja. Če dodamo, da ima ograja še veliko odpornost proti atmosferskim vplivom in izgleda vzdrževana tudi po daljši dobi vgraditve ob nizkih vzdrževalnih stroških in ne previsoki nabavni ceni, ugotovimo veliko možnost uporabe teh ograj v moderni cestogradnji.

MARKO ŽONTAR

OBVESTILO

GIP Gradis Ljubljana med drugim izvaja investicijska dela tudi v tujini in sicer v ZR Nemčiji in Iraku. Trenutno zaposluje pri izvajanju del preko 450 delavcev iz vseh TOZD GIP Gradis.

Glede na nadaljnje angaziranje pri izvajanju investicijskih del v tujini in že sprejete pogodbenne obveznosti se kaže potreba po večjem številu kadrov in sicer:

200—250 tesarjev — visoko kvalificiranih in kvalificiranih
100—150 zidarjev — visoko kvalificiranih in kvalificiranih
do 50 železokrivcev — visoko kvalificiranih in kvalificiranih
Več strojnikov, betonarjev, šoferjev, avtomehaničnikov, ključavničarjev.

Kandidati iz TOZD GIP Gradis morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- da izpolnijo vprašalnik — pismena vloga
- da imajo vsaj 6 mesecev delovne dobe v TOZD GIP Gradis
- da so ocenjeni kot dobri strokovni delavci
- da so disciplinirani in z ustreznimi delovnimi navadami
- da izvrše pred odhodom ustrezen zdravniški pregled
- da so nekaznovani
- da imajo veljavni potni list

Izpolnjeno in podpisano vlogo delavec odda Kadrovske službi TOZD kjer združuje svoje delo.

Sprejete vloge bodo obravnavale komisije za delovna razmerja TOZD GIP Gradis, ter o rezultatih obveščale pismeno.

Prerazporeditve prvih skupin delavcev na začasno delo v tujino bodo predvidoma v mesecih december 1980 in januar, februar 1981, nadalnje skupine vse do avgusta 1981.

VPRAŠALNIK:

Vloga kandidata za prerazporeditev na začasno delo v tujino.

Podpisani:

rojen:

po poklicu:

zaposlen v TOZD:

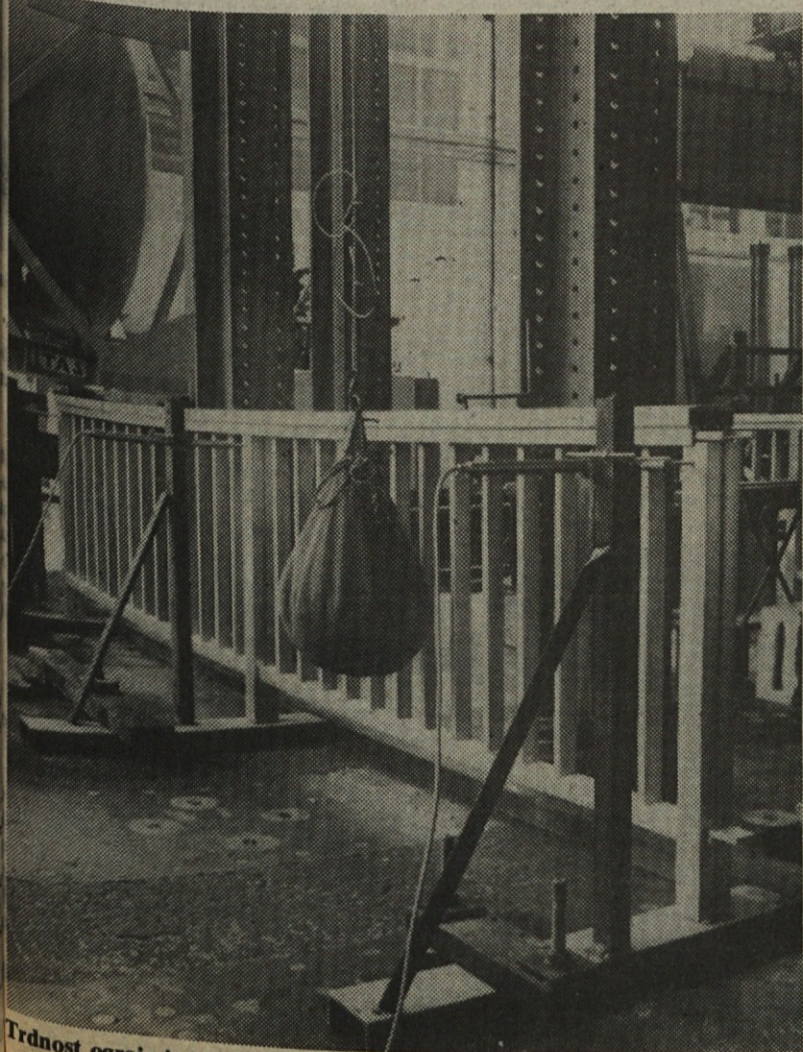
kandidiram za delo v tujini za dobo

- do: — 6 mesecev
- 1 leto
- 2 leti

in sicer: za ZR Nemčijo
za Irak

Datum:

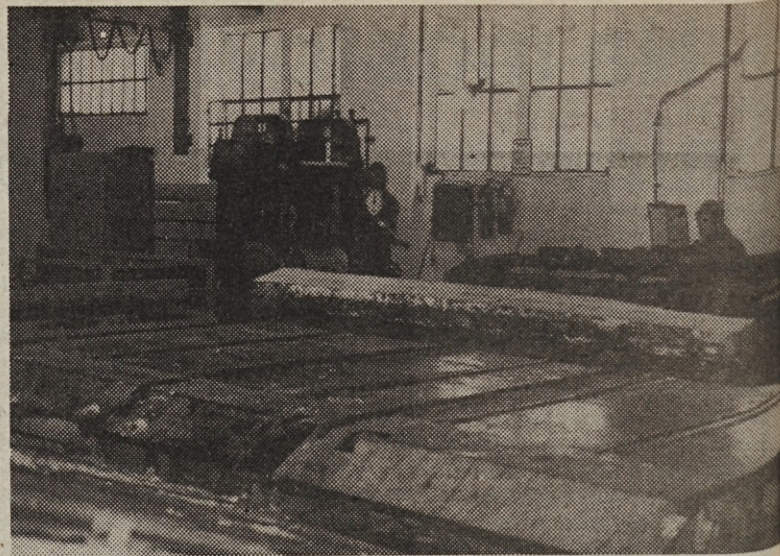
Podpis delavca:

Trdnost ograje je bila preizkušena tudi z udarcem mreče

Poostreni pogoji gospodarjenja se čutijo tudi v lesni industriji

V LIO Škofja Loka predelajo okoli 55.00m³ lesa

Pomanjkanje kvalitetnega lesa

Tudi v lesni industriji se vse bolj čutijo poostreni pogoji gospodarjenja in zato tudi pomanjkanje določenih repromaterialov. V Gradisovem TOZD Lesno industrijski obrati Škofja Loka čutijo predvsem pomanjkanje rezanega lesa vseh vrst, to pomeni, da je lesa manj kot pa so predelovalne kapacitete v LIO. To pomanjkanje je opazno predvsem pri kakovostnejših vrstah lesa.

Da bi bili čimbolj oskrbljeni z lesom, podpisuje LIO medsebojne sporazume in dolgoročne pogodbe o

sodelovanju in sovlaganju. Največji dobavitelj lesa je GG Kranj, ki letno dobavi 30.000 kubikov lesa, GG Ljubljana 7.500 kubikov, KŽK Kranj 2.000 kubikov in ostali dobavitelji (GG Bled, GG Postojna, GG Tolmin) 5.500 kubikov lesa. Tako od domačih dobaviteljev LIO letno dobi 45.000 kubikov lesa. V to številko je všteto tudi 12.000 kubikov oblovin tankih profilov za proizvodnjo tesalnih gredic.

Poleg teh 45.000 kubikov lesa v LIO Škofja Loka letno predelajo tudi 10.000 do 12.000 kubikov za-

ganega lesa iz uvoza, predvsem iz SSSR in ostalih Vzhodnoevropskih držav. V tej številki je vključeno tudi 2.000 do 3.000 kubikov lesa, ki ga dobijo iz manjšinskega kontingenta iz Avstrije. Ta uvoženi les postaja vse dražji, saj kubik stane v povprečju 80,00 do 100,00 dinarjev. Predvsem velja to za les iz Avstrije. Glede na tako visoko ceno, ki se zadnje čase zelo težko vključuje v kalkulacije, bo treba uporabo tega lesa omejiti.

Prav zaradi takšnega stanja je potrebno vso razpoložljivo lesno maso

čimbolj izkoristiti. To v LIO tudi uspevajo, kar jim omogoča moderna tehnologija, tako da je trenutni odpad, oziroma neizkoriščen del lesa le še lubje, vse ostalo pa se izkoristi in plasira na tržišču.

V LIO letno porabijo tudi 2500 do 3000 kubikov iveric, ki jo na podlagi dolgoletnega sodelovanja dobavlja Slovenijales. Oskrba z ivericami je za enkrat zadovoljiva, vendar LIO ne ostaja pri tem ter se zadnje čase spet vključuje v direktne sporazume z iveraši.

V LIO je vsa proizvodnja namenjena znanemu kupcu, kar pa v današnjem času že predstavlja problem angažiranosti vseh kapacitet. To predvsem velja za lesno stavbarstvo, kjer proizvajajo gradbene in druge provizorije, stanovanjska naselja, montažne hiše in pa ostale izdelke lesnega stavbarstva. V takšne situacije je prišlo zaradi omejevanja investicij. Pri primarni proizvodnji, to je žagan les, pa zaenkrat ni nobenih težav.

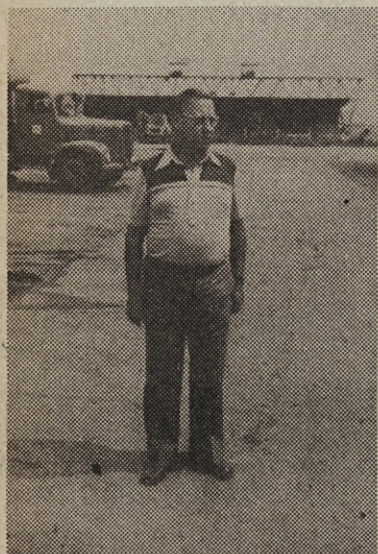
Prav zaradi zgoraj omenjene situacije in zaradi prodiranja na širnem trgu je LIO ustanovil lasten inženiring v Beogradu, ki pokriva predvsem področje Srbije in Črne Gore. Prav ta skupina gradi trenutno 100 stanovanj montažne gradnje v Novem Pazaru.

S svojim lesnim stavbarstvom je LIO prisoten tudi v Iraku. Pravi sedaj postavljajo na gradbišču COL 3 sedem stanovanjskih barak s površino 2.300 kvadratnih metrov. To bo odlična priprava za gradnjo naselja na gradbišču COL 202, verjetno že oktobra, kjer bo narejeno delo za 32.000 kvadratnih metrov. Vrednost teh del je okoli 13 milijonov ameriških dolarjev.

CVETO PAVL

Mali intervju

Obiskali smo nekaj naših delavcev na mariborskem področju in jim zastavili nekaj vprašanj. V pogovoru

Jože Lorenčič — dolgoletni član Gradisove družine v vlogi varnostnega inženirja pri SPO.

so sodelovali Jože Lorenčič, Marčelo Grgolet, Ernest Moser in Štefan Borek. Zastavili smo jih enaka vprašanja, na katera so vsi radi volje odgovarjali. Kot prvi sogovornik je bil Jože Lorenčič.

Od kdaj si pri Gradisu?

Pri Gradisu sem se zaposlil leta 1946 v mesecu maju, in sicer v Kidričevem, takrat še Strnišču. Poslan sem bil z dekretom okrajnega mladinskega komiteja, oziroma SKOJ.

S kakšno kvalifikacijo si pričel in kaj dosegel v izobrazbi?

Pred nastopom sem imel poklic instalater, vendar tega nisem opravljal. Po strokovni in politični liniji sem bil zadolžen, da formiram vajeniško šolo ter mladinsko organizacijo v tej Gradisovi enoti.

Nadaljeval sem s strokovnim in političnim izpopolnjevanjem. Na strokovnem področju sem opravil 3-letno mojstrsko šolo kovinarske smeri ter višjo šolo za varnostne inženirje. S prevzemom vajeniške šole sem opravil tudi zahtevane pedago-

ške tečaje. Kot politični funkcionar sem opravil tudi partijsko šolo.

Kje si delal v Gradisu?

Največ časa sem bil v Kidričevem, sicer s krajšo prekinitvijo za odsluženje v JLA, nato pri GE Maribor, na centrali in sedaj pri SPO.

Kaj te veže na Gradis?

Na Gradis me veže monolitnost delovne organizacije, dobri delovni tovariši, med katerimi so tudi mlajši.

Kaj bi bilo v Gradisu potrebno izboljšati?

Delavci bi morali imeti večjo odgovornost do družbenega samoupravljanja, do družbenih dobrin, zavedač se, da je to naše in ne nekoga tretjega. Vse preveč se pojavlja mnenje: »To ni moje ali naše, ampak je Gradisovo.« Če je Gradisovo potem je sigurno tudi naše, moje in tvoje.

Kaj bi svetoval mlajšim?

Več načrtnega proizvodnega dela, ne v »potu svojega obraza«, ampak na osnovi organiziranosti, kar nam jamči lepši in boljši jutri.

Za stabilizacijo večji poudarek na strokovnost

Ko potujemo službeno ali privatno po Sloveniji ni primera, da se ne bi srečal z delavci iz SPO. Ni gradbišča, kjer nebi bil potreben ta ali oni stroj. Oranžna barva kaj hitro opozori, da je to Gradisov stroj.

Zavedamo se, da brez sodobne mehanizacije nebi bili kos nalogam, ki jih prevzemajo naše gradbene enote. Jasno, ni dovolj samo stroj, ampak je tudi potreben človek — delavec. Od njega in stroja je odvisen učinek, kvaliteta in ne nazadnje tudi varnost pri delu. Eno z drugim je tesno povezano, vendar v to zvezo pa mora biti vpleteno še nekaj kar je izredno važno in sicer znanje. Brez znanja in volje ter veselja do tega poklica zopet ne gre.

Če sem iskren pa nam to večkrat manjka, torej manjka znanje pa tudi volja do izpopolnjevanja. Gotovo število ljudi, ki se odloči za strojniški poklic v gradbeništvu konča šolo s prehodnim uspehom torej takim, da vseeno dobi ustrezeni dokument ter se s tem konča. Za administracijo to zadostuje, ker je pač predpisom zadosteno, ni pa dovolj za operativno, ki rabi strokovno opravljeno delo v določeni enoti časa.

Krivično bi bilo vse dajati v en koš.

Imamo »zlate fante«, ki so res mojstri svojega poklica. Ne samo, da znajo rokovati s strojem, kvalitetno opraviti nalogo, ampak tudi svoj stroj poznajo in vzdržujejo. To pa mnogim manjka. Za svoj stroj se premalo zanima, ne pozna ga, ne vzdržuje, torej nima toliko zanimanja, da bi kaj povprašal tistega, ki ve kaj več. Na stroju dela kot robot s premikanjem vzvodov, vse ostalo pa je izključeno iz njegovega programa dela. Stroj žal ne govori, lahko pa spremeni zvok ali pa onemi, posebno če se upravljalet ne zmeni na signalne naprave, ki opozarjajo na delovanje stroja.

Pošteno in prav bi bilo, da bi poznal vsak svoj stroj do podrobnosti in potem bi pridobilo spričevalo ali diploma na vrednosti, enako tudi on sam. Z nekaj truda pa to lahko doseže, saj je na razpolago strokovna literatura ter tehnična navodila proizvajalca stroja.

Morda bi bilo umestno v določenem obdobju preizkusiti tehnično in praktično znanje. S tem bi zmanjšali ali preprečili mahanje s papirji, ki jih nekdo ima, nima pa znanje, katero je potrebno v praksi.

LUŠN

Prvi zametki objekta v križišču pri Semečeli v Kopru

Izredno zahtevno je gradbišče za HE Solkan in temu primerna mora biti tudi mehanizacija

Zdaj imamo možnost, da prihranimo na obleki, saj je kabina avtodvigala tako vroča, pravi Murat Ružinič

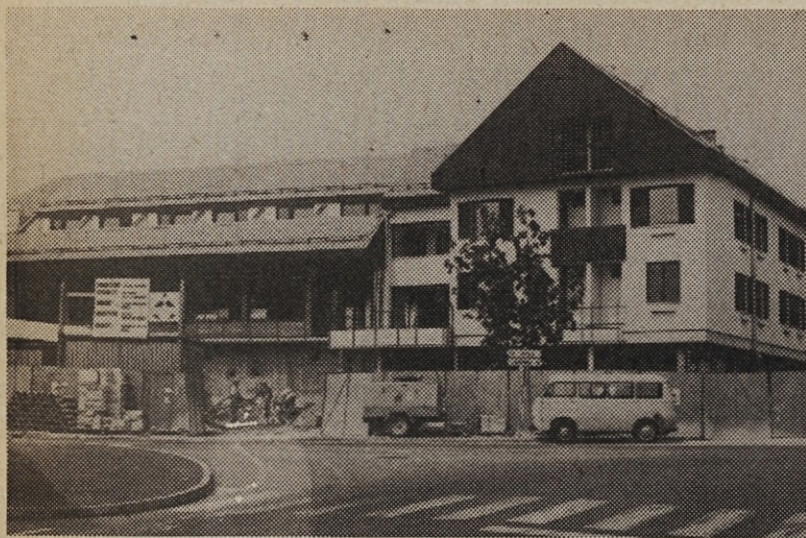
Naporno in umazano je delo servisierjev vendar se z dobro voljo vse naredi pravi vodja servisne delavnice Ernest Moser. Poleg so še sodelavci Beno Gornjak, Janez Vimer in Ivo Šimac

Stroj utira pot, kjer bo objekt za HE Solkan na reki Soči

Pripravljen moram biti kot gasilec pravi Oto Kus, ki skrbi za vzdrževanje v Solkanu

Prizidek k obstoječemu hotelu v Ormožu

Hotel v Ormožu do 20. septembra

Kapacitete obstoječega hotela v Ormožu so nezadostne, saj se potrebe po novih posteljah čutijo vsako leto vse bolj. Zato so se odločili zgraditi prizidek s 60. posteljami. Prizidek se navezuje na tri objekte: na obstoječi hotel, na kegljišče in na sodišče, prav zaradi tega pa je gradnja še bolj zahtevna.

Prizidek hotela so delavci tozda GE Maribor začeli graditi pred letom dni, dograjen pa bo 20. septembra letos. Gradnja poteka v dveh fazah. V prvi fazi je bil zgrajen spalni trakt v katerem je 60. ležišč, recepcija in prostori, v katerih bo frizer, foto atelje ipd. Druga faza predstavlja gostinski del, to je nova restavracija za 250 ljudi, pivnica, premestitev kuhinje iz starega hotela v novi, gradnja novih skladiščnih prostorov,

petih prostorov za pse, saj bo v lovski sezoni hotel poln lovcev v glavnem iz Italije. Zgrajena je tudi nova plinska postaja, nova kotlarna, opravljeno pa je tudi še nešteto manjših dodatnih del.

Na samem začetku del so na gradbišču več kot mesec dni delali tudi arheologi, saj so pri izkopih našli na ostanke starega naselja. Pri organizaciji gradbišča pa je veliko težavo predstavljala tudi prostorska omejenost, ker se hotel pravzaprav vrtne med obstoječe objekte, prav zato na gradbišču ni bilo nobene deponije. Deponijo so imeli dva kilometra oddaljeno od gradbišča. Tudi rok za dograditev objekta je bil precej kratek, tako da je zahteval precejšnjo angažiranost vseh, ki so delali na gradbišču.

C. PAVLIN

Krka v Ljutomeru

Po projektih inž. Borisa Spesa smo v Ljutomeru zgradili proizvodni in energetski objekt za tovarno Krka. Proizvodni objekt je montažna konstrukcija. Energetski objekt je prav tako montažen vendar sestavljen iz Virendel nosilcev, ker

je bila v strešni konstrukciji med kritino in spušenim stropom zahteva po tehnični etaži za klima naprave.

Tudi fasada je montažno sestavljena iz betonskih elementov, kombiniranih z alu-sendvičem.

Novi prostori Krke v Ljutomeru

Hala za TGO Gorenje v Ptujju

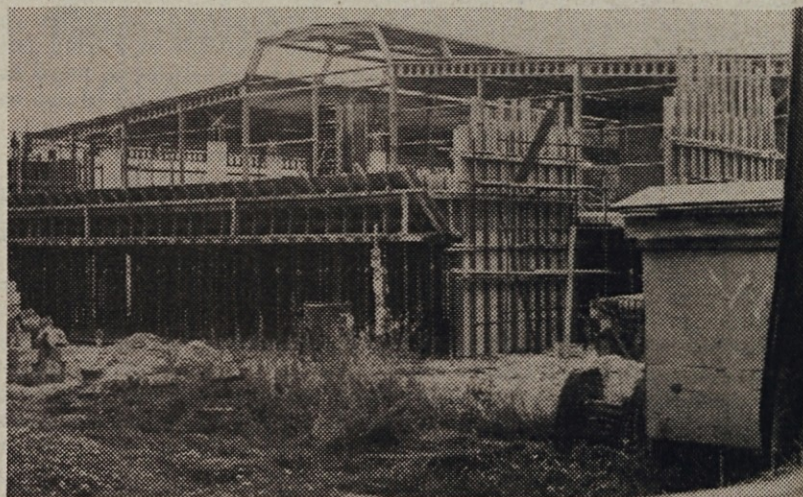
Od sredine marca gradita naša dva tozda GE Gradnje in GE Maribor halo za Tovarno gospodinske opreme Gorenje, v kateri bodo naslednje leto sestavljali črno-bele televizorje. Tampon za izvedbo pasovnih temeljev je že bil pripravljen, ker je ta dela investitor direktno oddal ptujskem komunalnem podjetju.

Delo je podeljeno tako, da mariborski tozda gradi halo, ptujski pa aneks, v katerem bodo pisarne. Hala

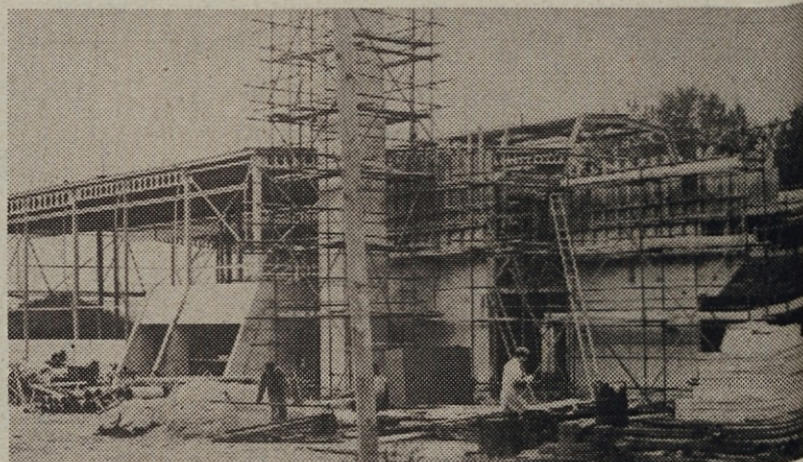
je dolga 61,10 metrov, široka 50,70 metrov in visoka 8,5 metrov. Na betonske temelje hale se navezuje železna konstrukcija, ki bo zastekljena. Aneks je dolg 73 metrov in širok 35 metrov.

Na gradbišču dela 25 delavcev Gradnje in 15 delavcev iz Maribora. Dela bodo zaključena do 29. novembra, ko bosta hala in tudi aneks predana investitorju.

C. PAVLIN

Halo gradi TOZD GE Maribor

Aneks, v katerem bo pisarniški del, pa gradijo delavci TOZD GE Gradnje

Hala za montažo televizorjev bo končana 29. novembra letos

Tovarna stavbnega pohištva — LESNA — Slovenj Gradec

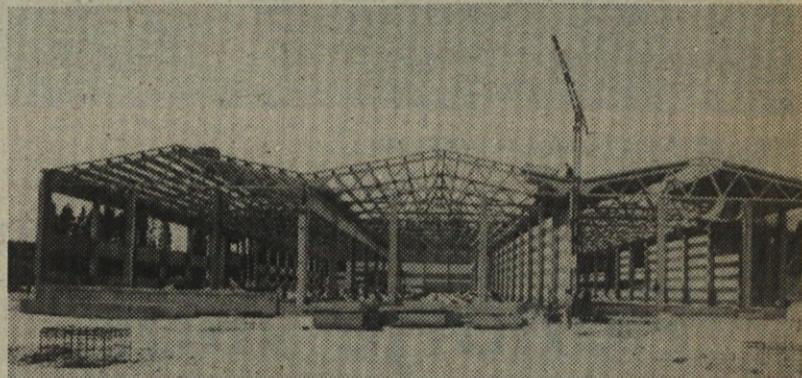
V spodnji Vižingi pri Radljah gradimo za Lesno Slovenj Gradec nove proizvodne prostore v skupni izmeri 5000 kv.m.

Konstrukcija je tipska gradisova montažna hala GH-4 v mnogokratniku gradbene mreže 15x12m.

Predelane stene stene so sestav-

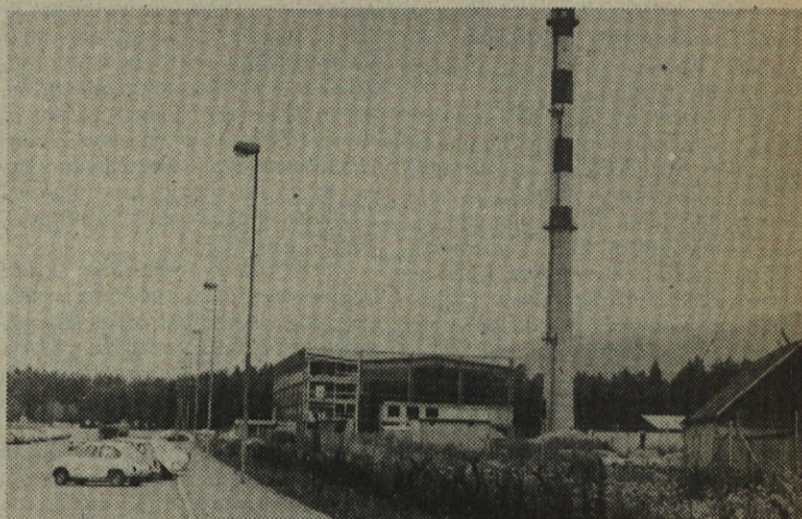
ljene iz armiranobetonskih horizontalnih plošč. Fasada pa je sestavljena iz armirano betonskih horizontalnih »sendvič« plošč.

Izvajalec gradbenih del je raven-ski TOZD medtem ko samo montažo izvajajo delavci TOZD GE Maribor.

Tovarna stavbenega pohištva Lesna — Slovenj Gradec

Kotlarna Maribor — jug

Dela na kotlarni Maribor-jug gredo h koncu. Še nekaj časa in iz visokega dimnika se bo pokadilo (upajmo, da ne preveč) ter označilo pričetek obratovanja kotlarne.

15. septembra so se odprla šolska vrata nove osnovne šole Borcev za severno mejo. Šola je bila zgrajena v zelo kratkem času, kar gre zasluga delavcem, ki so se zavedali važnosti objekta. Za eno prihodnjih števil GV bomo zbrali vtise o šoli med otroci in vodstvom šole

Skladišče ovrečenega blaga za koloniale

Skladišče ovrečenega blaga za Koloniale

Objekt za skladišče ovrečenega blaga bo dvoetažen s skupno 600 kv. m površine. Klena etaža je lita na licu mesta medtem, ko je pritličje izdelano z montažnim načinom gradnje.

Na tem objektu je bila prvič uporabljena tudi tipska konstrukcija GH-7, ki je prirejena za kritino iz alu-pločevine, oz. trimo kritina.

Upravitelji strojev so zadovoljni, če stroj dobro dela, je dobro vzdrževan in kvalitetno popravljen. Strojniki Štefan Borak, Stanislav Kalšek, Muharem Dervišević in Pavel Košak

Ing Miro Primorac z ekipo, ki je snemala film o Gradisu. Malo je zaskrbljen, ker odhaja v Irak. Dolga leta je delal v Rušah, od koder je tudi posnetek. »Film bo verjetno uspel, kaj pa mi v Iraku?« Se sprašuje medtem ko opazuje snemanje

Upravnik doma Franček za točilno mizo

Marija Vnuk: »Vesela sem, če so gostje zadovoljni«.

Pohorje vabi

Veliko je že bilo napisanega o naših počitniških letoviščih na morju, Poreču, Ankaranu in letos Biogradu na moru.

Le poredkoma pa se sliši o počitniškem domu na Pohorju. Pa sem se podal iz Maribora po lepi asfaltni cesti (lahko tudi z gondolo ali peš) do našega doma, ki leži na nadmorski višini 1000 m. Skrit v gozdičku, samo streljaj od vlečnice Belevue (berli kar Belvi) vabi turiste, predvsem pa naše delavce, da preživijo tukaj v tišini svoj prosti čas.

Prišel sem ravno v času kosila in pričakoval sem, da bom zagledal polno jedilnico naših znanih Gradisovih obrazov, ki bi naj tukaj preživljali dopust, v miru in tišini pohorskih gozdov. Pa sem se uštel. Kljub izredno nizkemu penzionu za naše delavce (150 dinarjev) so bili tre-

nutno samo štirje gostje. No res je, da je »sezona« dopustov za nami in da je bilo čez leto več gostov, toda nikakor se ne morem otesti vprašanja, zakaj vsi rinemo samo na morje? Že ko na pragu srečaš vedno nasmejanega in prijaznega upravnika, ki ga vsi kličejo kar Franjo ali Franček, spoznaš, da si prišel pravzaprav h Gradisu.

Že na zunaj, posebno pa skrbno vzdrževana notranjost doma ti pove, da tukaj vladata red in smisel za čistočo. Nobenega razkošja, pa vendar iz vsakega kotička veje tista prava domačnost, ki jo pogrešamo marsikje.

Takoj pa ti upravnik pojasni, da so za to zaslužni prav vsi, ki delajo tu na Pohorju. Od Marije Vnuk, ki sem jo zatekel ravno, ko je pripravljala gibanico, do Milice Fajfer, ki je ta

dan stregla gostom, do Štefanije Leber ter Ivanke Pungerčak.

V domu je 8 sob s skupno skoraj dvajsetimi ležišči. Sobe so lepo urejene, dom pa ima tudi centralno ogrevanje.

V tem času obiskujejo dom predvsem starejši ljudje, pozimi pa vsi, ki jim je pri srcu prijetna smuka.

Tako sem za trenutek zmotil starejši par in jih poprosil za kratek pogovor.

Prijazna zakonca sta mi povedala, da sta doma iz Laškega in da sta tukaj že teden dni. Pa ne prvič. Že četrto leto ju pot vodi v naš dom. Jože in Marija Ojsteršek izkoristita dneve za sprehode na svežem zraku. Pravita, da jima ta mir, ki vlada tukaj, še kako dobro dene. On kljub svojim letom (šteje jih že skoraj 75) vsak dan hodi po gobe, čeprav jih letos ni veliko. Pravi pa, da se razgiba, to je pa tudi nekaj. Pred leti je delal pri Gradisu v celjski gradbeni enoti in ne more razumeti, zakaj tukaj ni več Gradisovcev. »Ko pa je tako lepo,« pravi.

»Mogoče je premalo reklame,« doda žena, ki mi še pove, da je tudi njihov sin zaposlen v celjskem Gradisu.

V času zimskih šolskih počitnic je sicer vse polno, toda čez leto bi lahko več koristili ta naš dom za oddih in rekreacijo.

Zadovoljni so gostje, zadovoljno je osebje doma. Kaj bi hoteli še več? Pridite in sami se boste prepričali. Dobra hrana, zmerne cene, prijazno osebje, pa mir, ki vlada tukaj; to je tisto, kar pritegne vsako leto večje število stalnih gostov, ki se radi vračajo v ta dom.

Zakaj se ne bi še vi podali v teh jesenskih dneh na Pohorje? Pohorje, ki s svojimi mogočnimi gozdovi daje zavetje vsem, ki ljubijo mir in svež zrak.

Pridite v Gradisovo kočo in priznali boste, da je vse res, kar sem napisal.

FRANJO ŠTROMAJER

»Raje strežem kot se slikam!« je povedala Milica Fajfer

Pri zdravniku

»No kaj vam je?«

»V spanju govorim, tovariš zdravnik.«

»Je to tako strašno, moti to vašo ženo?«

»To ne, ampak cela pisarna se mi smeji!«

V restavraciji

»Natakar!« kaj plava v moji juhi?«

»Nič, tovariš.«

»No vidite, jaz sem pa naročil juho z rezanci!«

Na sodišču

Sodnik na koncu razprave potepuhu, ki je bil že večkrat kaznovan.

»Upam, da se danes zadnjič tukaj srečava!«

»Kaj odhajate na drugo delovno mesto, tovariš sodnik?« odvrne potepuh.

Zakonca Marija in Jože Ojsteršek iz Laškega: »Še se bova vrnila na Pohorje.«

Pismo radnika »Rakete« iz Iraka

Nemojte zaboraviti nas radnike SOUR-a »Raketa«, ki se nalazimo na privremenom radu u inostranstvu u Iraku.

Mi vas molimo da u listu bude uvek jedna stalna rubrika »Naši radnici u Iraku«, a mi ćemo se truditi da vam blagovremeno uvek pošaljemo dopis za članak koji ćete objaviti u svakom listu.

Po prvi put posle sprovođenja druge faze ZUR-a u SOUR »Raketa« je zaživelo istinski osnovno načelo udruženih sredstava i rada, naime, Radna organizacija »Taratrans« iz Bajine Bašte, i Radna organizacija »Eratrana« iz Titovog Užica udružile su sredstva i rad i organizovale radnu jedinicu u Iraku.

Ne samo to, ovo osnovno načelo proširili smo se Radnom organizacijom »Gradis« iz Ljubljane i njihovom inženjering organizacijom »Rudis« iz Trbovlja i na taj način se šire povezali sa radnim organizacijama SR Slovenije, na zajedničkom zadatku izgradnje drugog mosta u Amari — Irak.

Na ovom našem zajedničkom zadatku nastojim da i ovde predstavimo Jugoslaviju pa ćemo odmah pristupiti formiranju aktiva sindikata Radne organizacije »Gradis« i osnovnoj organizaciji Saveza komunista.

NEŠTO O ŽIVOTU RADNIKA U AMARI

Ovo su prvi utisci ali i pionirski. Kad kažemo pionirski mislimo na sve nas — za radnika. Svesni smo zadatka koji nam je dao naš generalni direktor dipl. ing. Miljko Kara-

čić, i omogućio da nosimo ime »Raketa« i da je afirmišemo u jačanju međurepubličke saradnje sa drugovima iz Slovenije, međudržavne saradnje Jugoslavija — Irak i da otvorimo proces jačanja udruženog rada i sredstava. Smatramo a ovim otvaramo vrata svim radnim organizacijama udruženim u SOUR »Raketa« na ovom tržištu sa ciljem da omogućimo sticanje deviznih sredstava za potrebe radnih organizacija udruženih u SOUR »Raketa« Titovo Užice.

Mi se nadamo da ćemo ovaj zadatak izvršiti.

Naš put od Minhena do Ljubljane, Gorice, Kopra, Tartusa u Siriji, Rutba-graničnog prelaza Sirija-Irak do gradišta u Amari nimalo nije bio lak i bio je izložen krajnjim naporima svih nas radnika koji se nalazimo ovde. Kada nam je bilo najteže jedino nas je hrabrila impozantna kolona od 16 snažnih »Manovih« vozila sa prikolicama »Gorice« na čijim vratima piše velikim slovima »Raketa«. Jugoslavija. Ove dve reči nas hrabre da zajednički savladavamo sve teškoće koje nije lako ni opisati.

PRVI RADNI DAN

Posle napornog puta velika »Raketina« kolona stiže kasno u noć na gradišta u Amari na kome nas dočekuje dipl. ing. gradjevinstva Ravnikar Jernej sa svojim saradnicima i pozdravlja nas: »Dobro nam došli, sada smo zajedno jači«. Odmah smo primljeni u njihov restoran društvene ishrane u kome se fomirao red ispred česme sa hladnom vodom.

Posle prodjenih 1.600 kilometara većim delom kroz pustinju nikome vode nije bilo dosta.

Posle upućene dobrodošlice i na brzinu spremljene noćne večere sledilo je izvinjenje, smeštaj nije obezbeđen zbog nastalih problema oko uvoza kontejner kućica. I opet je došao do izražaja poznati šoferski humor. Neko je iz sredine povikao »Živeo hotel MAN«, odnosno, kamion u kome ćemo spavati.

Posle kratkog odmora odmah smo došli u kadrovsku službu u kojoj smo dali lične podatke a koji su tako pedantno obradjeni da smo poželeli da se tako radi i kod nas u svim radnim organizacijama. Posle jedan sat dobili smo nove lične karte na arapskom jeziku. Velika »Raketina« kolona zatim kreće na svoj prvi radni zadatak do nalazišta šljunka putom koji većim delom prolazi kroz pustinjski predeo i u kome surovi veter nosi pesek koji se zavlači u svaku poru kože, usta in nos. Taj surovi veter praćen je visokom temperaturom koje je negde oko 60 stupnjeva Celzija voda iz svih 16 termosaa koje smo kupili za svako vozilo je brzo nestala. Kada smo napunili vozila šljunkom i kada se kolona vraćala doživljavamo nešto najteže, čemu se nismo nadali. Prvom vozilu u koloni otkočila se prikolica i ostala na drumu. Za ovo se zahvaljujemo našem »dobrom« kooperantu i isporučiocu vozila »Gorica« iz Gorice.

Sa prvog radnog zadatka kolona se vraća u 22,00 časova. Hladna večera nas čeka u kuhinji. Zamenik direk-

tora Ravnikar dolazi i saopštava: Nešto smo od smeštaja upseli da obezbedimo. U privatnoj kući namestili smo 20 ležaja ali je nismo još u potpunosti uredili jer erkondišni ne rade, hladnjak za vodu nismo ugradili a i kupatilo nismo osposobili ali će se nekako u tim sobama moći prespavati«. Posle opisanog napora radnici su jedva dočekali smeštaj i odmah otišli u njega, ali ih je tamo čekalo novo iznenađenje jer u stanu koji su dobili duže vremena niko nije stanovao pa su zidovi prosto pržili. Odmah zatim kolona pešaka putujući 2 sata do svog hotela »MAN« dolazi u 24,00 časa i nastavlja spavanje. Tako se završava prvi radni dan.

PRVI ZBOR RADNIH LJUDI U IRAKU

Posle noćasnih događaja atmosfera je vrlo mučna. Niko nije spavao prikupljajući celu noć informacije o tome kako žive i rade vozači »Gradisa« koji se nalaze u Amari.

Po prvoj točki dnevnog reda generalni direktor dao je predlog da se naši radnici nagradjuju onako kako »Gradis« nagradjuje svoje radnike koji se bave transportom i održavanjem transportnih sredstava što je jednoglasno prihvaćeno.

Nadamo se da će radnički saveti radnih organizacija »Eratrans« i »Taratrans« imati u vidu probleme sa kojima se sukobljavamo na radu i da će poštovati prvu odluku Zbora radne jedinice Teretnog saobraćaja iz Iraka.

RAŠO JOVANOVIĆ

Kultura – drugo srce svakog naroda

Ako malo pogledamo nazad u istoriju in se podsetimo na znanje iz škole, života i rada i tome još dodamo da kultura nije samo lepo ponašanje i oblačenje, osetit ćemo i videti da je kultura nastala sa čovekom i iz čoveka.

Ako uzmemo podatke kulturnog stvaralaštva pračoveka u pećinama, Rimljana, Grka i drugih naroda sveta vidimo, da ih je kultura držala u životu i sa tim kulturnim stvaralaštvom su prisutni — »živi« i dan danas, zato možemo reći da je kultura stvarno drugo srce svakog naroda (čoveka). Kultura se je razvijala i širila kroz godine in stoleća zajedno sa čovekom (i ostalim granama), tako je danas kultura veliko — široko područje i još uvek deo čoveka.

Podsetimo se malo generacija naših naroda — koje su od samog početka života na Balkanu stvarale in širile kulturno stvaralaštvo, mada su imale težak položaj i uslove.

Naši narodi su bili potlačeni, a oni koji su vladali su pokušavali nametnuti svoju kulturu i uništiti našu, a s tim bi i naš narod bio uništen. Zahvaljujući osvešćenim ljudima prošlih

generacija, piscima, slikarima, kiparima, pesnicima, političarima i mnogim drugima, imaju danas naši narodi ne samo jezik — nego sve kulturno i drugo bogatstvo, koje moramo čuvati, graditi i stvarati drugo za buduće generacije naših naroda. I za vreme teških dana NOB naši narodi nisu zaboravljali na kulturni život i rad — i zbog toga smo bili još jači.

Danas, tridesetpet godina u slobodi, imamo široko zasnovan kulturni život i rad i perspektive za budući rod na kulturnom području. Možemo biti zadovoljni sa postignutim rezultatima s tim da usavršavamo i radimo u buduće još bolje.

Ako se dotaknemo života i rada na kulturnom području u našoj radnoj organizaciji GRADIS, ne možemo nikako biti zadovoljni.

Mada smo među najvećima radnim organizacijama u zemlji, nismo toliko zagriženi za rad na kulturnom području, a ipak žanjemo dobre rezultate na drugim područjima. Mislim, da bi ti rezultati bili još bolji, kada bi i kultura bila među prvim planovima i zadacima. Poznata su nam manje radne organ. koje imaju

to područje dosta dobro razvijeno i organizovano. 1979. godine na prvom kulturnom susretu građevinskih radnika Slovenije smo iz GRADISA bili samo dva predstavnika, u ovoj godini na 2. susretu će nas biti nešto više, ali to još ni izdaleka nije zadovoljavajuće u odnosu koliko nas ima u našoj radnoj organizaciji.

Ne bi sada tražili one koji su više ili manje krivi, nego bih upozorio i zamolio sve Gradisovce, da se malo pozanimaju i pokažu rezultate i na tom području. Nije dovoljno samo da preko sindikata ili SSO nabavimo ulaznice za pozorište i druge manifestacije, moramo sami nešto pokazati, sami se uključiti i pridoneti kulturnom radu i životu naših radnika i ostalih oko nas.

Pošto je u ovoj godini aktivno počela s radom komisija za kulturu i obrazovanje pri konferenciji sindikata sa predsednicom Ivankom Golob, smatram, da ćemo imati podršku od svih organizacija iz svih TOZD-ova, za uzvrat ćemo svojim radom doprineti boljem kulturnom životu naših radnika, na radnim mestima i u domovima gde žive, da

svoje slobodno vreme provedu iz kulturne manifestacije i rad, a ne po lokalima i noćnim barovima.

Smatramo, da će tada i naša predsednica Ivanka Golob na občinskim i republičkim sastancima imati nešto više reći o nama Gradisovcima, a ne kao do sada. Program komisije imamo, predstoji uskoro sastanak svih referenta za kulturu gdje ćemo ga dopuniti, a zatim početi stvarno sa ispunjavanjem postavljenih zadataka. Pozivam sve radnike, koji se bave ili se žele uključiti u rad na kulturnom području, neka što pre nađu svoje mesto u svojim komisijama za kulturu.

Siguran sam da nas ima pisaca, pesnika koji bi mogli obogatiti naše novine Gradisov vestnik. Da nas ima talentovanih pevača za tri hora, a ne za jedan. Da nas je slikara, kipara, fotografa za nekoliko izložbi, a ne za jednu.

Ne zaboravimo da je i naš rad danas isto toliko važan kao i naših prošlih generacija.

MILENKO NIKIĆ

Jubilanti na KO Ljubljana

STARI GRADISOVCI

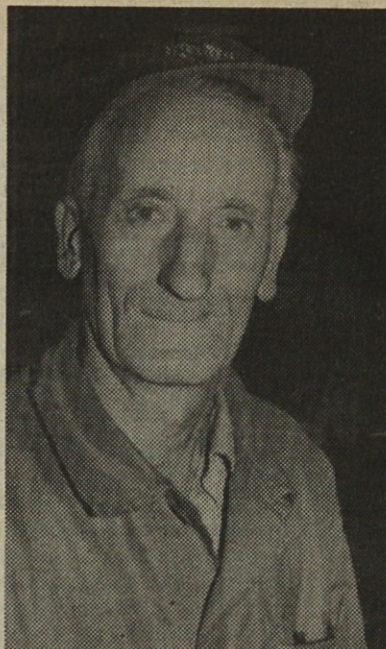
Septembra so trije delavci Kovinskih obratov Ljubljana slavili svoje jubileje. Jože Karun in Franc Pevec sta srečala Abrahama, Edo Drole pa je slavil šestdeseti rojstni dan. Obiskali smo slavljenke in se pogovorili z njimi.

EDO DROLE se je rodil 30. septembra 1920 leta v majhni vasi Znojile v občini Tolmin, kjer je tudi dokončal osnovno šolo. Takoj na začetku vojne je bil mobiliziran v Italijansko vojsko in poslan na Afriško fronto. Po kapitulaciji Italije je prešel v zavezniško vojsko, v letalske enote kot mehanik. Ko so se na toplem afriškem soncu pričeli porajati začetki jugoslovanskega letalstva, je tudi Edo bil med prvimi pripadniki tehničnega osebja letalskih enot.

Kot član Prekomorskih brigad je prišel leta 1944 nazaj v domovino in do 1946 leta delal kot mehanik pri vojaškem letalstvu. Že istega leta, takoj po demobilizaciji je Drole Edo postal član Gradisa, saj se je zaposlil v takratnih Centralnih obratih v Škofji Loki, leta 1948 pa se je preme-

stil v novoustanovljene Centralne obrate na Šmartinski 32, kjer je ostal vse do danes. Ves ta čas je bil Edo Drole zvest Gradisu in nikoli ni niti pomislil, da bi zamenjal službo, saj tam, kjer se človek dobro počuti, ostane za vedno, ne glede na obdobja kriz. Sam pravi, da bo delal še do konca letošnjega leta, potem pa bo odšel v zaslužni pokoj.

FRANC PEVEC se je rodil 7. septembra 1930 leta v vasi Bučka na Dolenjskem. Med vojno je bila cela družina izseljena v Nemčijo, kjer so ostali do konca vojne. Po vojni so prišli nazaj v domači kraj. Leta 1946 pa se je Franc zaposlil pri Gradisu. Kot delavec je delal leto dni na gradbišču v Logu za cesto Ljubljana—Vrhnika. Leta 1947 se je šel učiti za ključavničarja. Po končani šoli 1950. leta pa je moral takoj odslužiti vojaški rok. 1953 leta je iz vojske prišel takoj v Centralne obrate v Ljubljano. Vsa leta je delal v Kovinskih obratih kot VK ključavničar in kot sam pravi, »Vsi, ki smo toliko časa pri Gradisu, lahko povemo, da smo z

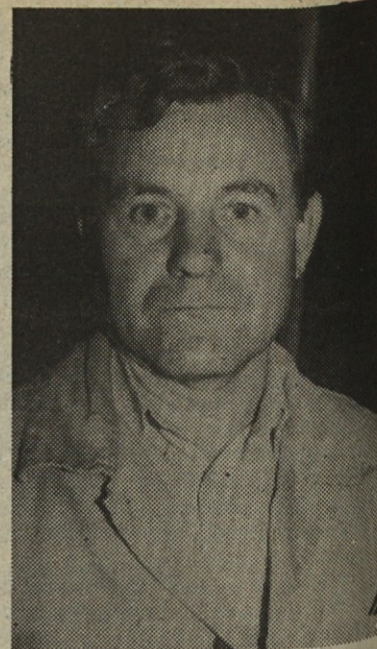
Edo Drole

Gradisom rastle in da je Gradis naš drugi dom.«

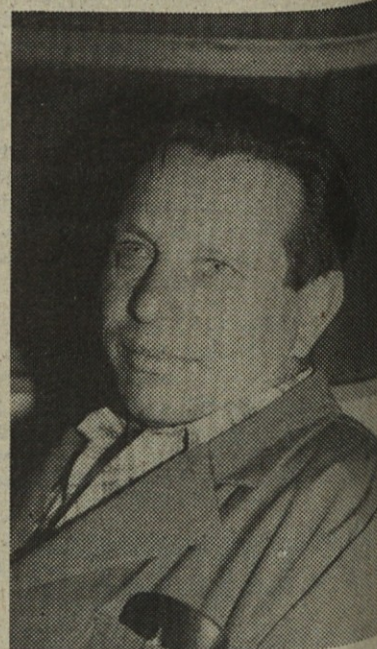
JOŽE KARUN se je rodil 20. 9. 1930 leta v Ljubljani. Med vojno se je začel učiti v Železničarski kovinsko industrijski šoli in nadaljeval po vojni v Mariboru, kamor se je ta šola preselila. Po končani šoli je delal pri železnici, potem pa je odšel na odslužitev vojaškega roka v Šolo rezervnih podoficirjev JLA v Pulo. Po devetmesečnem šolanju je bil premeščen na Brione v obalno protiletalsko artiljerijo. Rad se spominja tistih časov, saj so takrat začeli urejati Brione, na katere je potem vse bolj pogosto začel prihajati tudi tovariš Tito. Od vojakov je 1953 leta Jože prišel v Centralne obrate v Ljubljano kot ključavničar. Tako je Jože Karun že 27 let zvest Gradisu.

Jubilantom in dolgoletnim gradisovcem čestita tudi uredništvo Gradisovega vestnika.

C. PAVLIN

Franc Pevec

Jože Karun

Ob jubileju ing. Štefana Mesariča

Za jubilanta Štefana Mesariča je prišel čas, ko se življenjska tehničarja krepko obrne v drugo polovico stoletja, čeprav po zunanem videzu tega še ne bi mogli trditi.

Rodil se je 13. 9. 1920 v Murški Soboti. Študiral je v Ljubljani. Po diplomi na gradbeni fakulteti se je leta 1946 zaposlil v Gradisu, toda že leta 1947 je bil imenovan za direktorja Konstruktorja v Mariboru, dve leti kasneje pa je prevzel mesto direktorja SGP Lendava. Spomladi 1951 se je

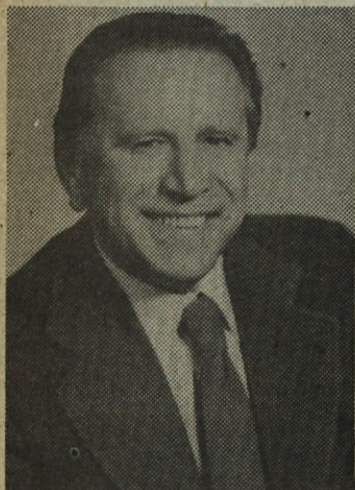
vrnil v Gradis na gradbišče Litostraj, na Jesenice, v konstrukcijski biro centrale ter končno pristal na gradbišču Ljubljane. Leta 1955 ga je delavski svet imenoval za šefa in pozneje za direktorja TOZD Ljubljana.

Vseskozi je neutrudno delal na vseh področjih, zato ni ostal nezapažen. Skozi zavzetost za izgradnjo novega samoupravnega sistema, je postal eden izmed vidnih borcev za delavsko samoupravljanje. Kritičen je do sebe, do raznih nepravilnosti, vendar v cilju utrditve samoupravnih pravic delavcev. Spodbude in rezultati so bili zlasti vidni ob prenosu »oblasti« iz takratne centrale na TOZD.

Aktivno dela tudi danes, v organih samoupravljanja, v družbenopolitičnih organizacijah, na terenu. Med drugim je delegat Izvršnega odbora splošnega združenja gradbeništva v okviru Gospodarske zbornice Slovenije. Veliko pozornost posveča vzgoji mlajših kadrov, kar je dodatna točka njegovemu razgibanemu življenju.

Ob njegovem jubileju mu iskreno čestitamo z željo, da bi še vrsto let tako uspešno deloval med nami.

LOJZE CEPUŠ

Štefan Mesarič

Prešernova družba

Iz svojega programa za leto 1980 Prešernova družba priporoča predvsem zbirko romanov iz svetovne književnosti pod naslovom: Ljudska knjiga.

V zbirki, ki je do 5-krat cenejša od podobnih zbirk, ki jih izdajajo komercialne založbe je 6 knjig s prek 1600 stranmi zanimivega branja.

Knjige formata 17x11,5cm, so vezane v celo platno, imajo večbarvni ščitni ovitek, tiskane pa so na brezlesnem papirju.

Naročila pošljite na naslov:
Prešernova družba
Borsetova 27
61000 Ljubljana

6. seja predsedstva konference OOZS GIP Gradis

Kot priprava na prvo sejo Konference OOZS GIP Gradis se je sestalo predsedstvo konference OOZS GIP Gradis na svoji redni 6. seji. Predsedstvo je podalo oceno uveljavljenosti sistema delitve po delu s konkretno obravnavo osnutkov Družbenega dogovora o skupnih osnovah za oblikovanje in delitev sredstev za osebne dohodke in skupno porabo ter Družbenega dogovora o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog.

VELIK DELEŽ DAJEMO NA AKUMULACIJO

Uvodna pojasnila gradivu, ki je bilo poslano za sejo je podal tovariš **Vinko Kolet** ter vse prisotne obvestil, da so se s problemi nagrajevanja pričeli poglobljeno ukvarjati tudi v jeseniškem tozdu.

Tovariš **Ivan Polak** je v svoji razpravi ugotovil, da smo v Gradisu v zadnjih letih dajali relativno velik delež na akumulacijo, ki v strukturi dohodka predstavlja 55 %, kar je več od slovenskega povprečja, ki znaša 45 %. Tako visoka akumulacija pa pomeni nižje osebne dohodke.

cija pa pomeni nižje osebne dohodke.

Emil Korenjak se je dotaknil pristopa, ki ga imajo v celjskem in jeseniškem tozdu na področju nagrajevanja preko sistema internega obračuna. Rekel je, da je uporaba takšnega sistema dobrodošla in koristna le tedaj, kadar tozdi dosegajo uspešne rezultate, v nasprotnem primeru pa ne. Zato je vprašljivo posplošenje uvedbe celjskega modela v vseh tozdi ne glede na njihovo boljše ali slabšo uspešnost.

NE ZVIŠEVATI OSNOVO, TEMVEČ GIBLJIVI DEL OSEBNIH DOHODKOV

Dalje je pojasnil oblike nagrajevanja, ki jih imajo v Gradnjah Ptuj, to so: doseganje norm, ocenjevanje in organiziranje proizvodnje in dodal, da zaradi slabše uspešnosti v letošnjem letu izplačujejo samo prvo obliko — doseganje norm, druge dve pa ne.

Predsednik konference **Mirko Zemljčič** je iz omenjenih diskusij ter diskusij Franca Cegnarja, Janeza Raušla, Jožeta Lorenčiča in Antona Sikoška povzel eno pomembnih

slabosti, ki jo lahko zasledimo v Gradisu, ta pa je, da želimo postaviti točko čim višje, da bi bila tudi osnovna OD čim višja. Glede na maso za osebne dohodke pa v tem primeru zmanjka sredstev za gibljev delež OD, ki ga uporabljamo za nagrajevanje po delovnem učinku.

BOLJŠE VREDNOTENJE FIZIČNEGA DELA

Seje Predsedstva se je udeležil tudi sekretar Republiškega odbora sindikata gradbenih delavcev Slovenije tovariš **Štefan Praznik**, ki je pozdravil napore Gradisa na področju nagrajevanja ter dodal, da se je potrebno še naprej zavzemati, da bi se delovni učinek pri čim več delih in nalogah ugotavljal preko normativov ob upoštevanju ugotovljenih rezultatov. V nadaljevanju je podprl usmeritev Gradisa k boljšem vrednotenju fizičnega dela za kar smo se odločili na referendumih junija letos. Tovariš Praznik je v svoji diskusiji poudaril tudi, da se je treba boriti proti tendencam k zvišanju fiksne osnove OD ter da bi OD resnično dobili motivacijski značaj, je potrebno prav nasprotno, povečevati je treba delež gibljivega dela.

TERENSKI DODATEK — KOMU?

Predsedstvo je razpravljalo tudi o Družbenem dogovoru o skupnih osnovah za povračilo stroškov, ki so jih imeli delavci pri opravljanju določenih del in nalog. Pripombe so v glavnem bile na 17. in 18. člen dogovora, ki zajema področje terenskega dodatka, saj obstaja dilema, kdaj se šteje, da pripada delavcu povračilo stroškov za delo na terenu, oziroma terenski dodatek, ali naj bo to kraj stalnega bivališča, ali samo kraj začasnega bivališča, ali pa tako kot je navedeno v 17. členu družbenega dogovora, to je ob upoštevanju obeh. Zato bi bilo potrebno jasno določilo, kaj razumemo z začasnim bivališčem, kajti glede na dosedanje prakso bi na tej osnovi delavcu ne pripadel terenski dodatek, saj se mora ob vsaki novi nastanitvi prijaviti v kraju začasnega bivališča.

Na koncu svoje seje je predsedstvo sprejelo sklep, da bo dokončna stališča o teh žgočih problemih izoblikovala Konferenca OOZS na svoji 1. seji.

C. PAVLIN

Dopust na Češkem

Potopis ali kaj vidiš,
če nič ne vidiš!

15. 8. — petek

— Ob 8. uri nismo šli iz Maribora, saj ne bi bili Slovenci, če bi bili točni, na tradicijo pa že moramo nekaj dati, ali ne!? Vsaka slaba stran ima pa tudi svojo dobro, tako nam je dala zamuda še čas, da smo se v bifeju preko ceste res dobro »pripravili« za dolgo pot. Okoli 9-ih smo pa res odrinili.

Šentilj — Graz — Dunaj — mejni prehod Mikulov, kjer so nas že čakali gostitelji in »podprli« z vodko. Na meji brez večjih zapletov, takoj na »oni strani« večerja, potem pa spet naprej in pred večer smo že na mestu — Malenovice.

— Namestitvev, ponovna večerja, malo smo si še pri šanku »popravili« okus po dolgi poti, pa »v krpe«.

16. 8. — sobota

— Dopoldne smo mi spali »utrujeni« od dolge poti in »naporov« prejšnjega dne, drugi bolj vzdržljivi pa so odšli na krajši izlet in si ogledali cerkvico nad vasico. Kosilo! Popoldne priprave na uradni prihod in slavnostni sprejem. Obložena miza, beli prtiki, sveče, jedače in pijače, vsega preveč. Pozdravili so nas predstavniki »Bytostava« in političnih organizacij, vse zelo širokogrudno odprtih src, nevsiljivo, pri-

srčno res prijateljsko. Smo tudi mi taki? Naročena je bila posebna muzika in rajanje ter spoznavanje je trajalo pozno v noč, dopust se pričinja!

17. 8. — nedelja

— Dopust! Lenuhi so spali in si »lizali rane«, rane dobljene prejšnji večer, planinci pa smo šli na krajši sprehod po obronkih Lysa Hoe (1324 ml) in tako lažje dočakali kosilo.

Popoldanski odmor je preživel vsak po svoje, šah, karte, televizija, obisk šanka, dopust že traja.

18. 8. — ponedeljek

— Že zjutraj smo se odpeljali proti Rožnovu in si v Skanzenu ogledali staro Češko vas. Večja bogatejša hiša, cerkev, pivnica in vse kar pač je v starih časih bilo potrebno za prijetno bivanje na vasi. Lepo ohranjena stara zgodovina, vse pohvale vredna pozornost, da tudi za take stvari ni škoda kakšne krone.

— Od tu smo se peš podali v mestce Rožnov in že začeli z nakupi — zapravljanjem deviz, tudi za pivčiko nam ni bilo žal kakšne kronice.

Domov smo se podali po malo daljši poti skozi mesto Frenštát.

rojstni kraj slovitega skakalca Jirija Raške. Ogledali smo si tudi skakalnice na robu mesta. Idealni pogoji za trening od najmlajših nog navzgor. 25-meterska skakalnica lahko sprejme že 5—8 letne fantiče, ko dobe osnove skakanja, se pri 9—15 letih lahko podajo že na 50-meter-sko, od tu pa ni več daleč na skakalnico 100 m, tako da že kot mlajši člani lahko spoznajo vso lepoto in drznost tega prelepega športa. Skakejo lahko skozi vse leto, saj so vse skakalnice prekrte z umetno maso in zato ni čudno, da Češka daje vedno največ svojih skakalcev prav iz tega kraja.

19. 8. — torek

— Nežni spol ima odmor, mi hrabri in močni možje pa smo se z vso vnemo podali v gozd in na hitro pripravili drv za večerni kres, oziroma smrt dveh »beranov« (ovnov), ki sta se spekla na naših drvah v veliko veselje vseh požeruhov.

— Moramo posebej pohvaliti drvarje Babiča, Severja, Valterja, Stojana, Džusa itd.

— Po kosilu smo se podali na krajši izlet na bližnje letališče, ob 6-ih zvečer, ko smo se vrnili pa nas sta že čakala zlato zapečena ovna. Obiskali so nas tudi predstavniki

»Bytostava«, ples, vino, harmonika, ko nas je zazebljo smo vso radost prenesli v dom, veselje pozno v noč.

20. 8. — sredo

— Podali smo se v Ostravo, kjer nam je bil razkazan šolski center in obilno kosilo. »pan Konyček« to zna — hvala za vse, v imenu vseh — Stari. Po kosilu smo se podali na ogled muzeja in kasneje v nakupe, tako da smo bili zvečer že spet v bazi — Malenovice, lažji za precej kron.

21. 8. — četrtek

— Že zjutraj smo se preko Ostrave — opave podali na 150 km oddaljen Jeseník, kjer ima naša bratska firma svoj počitniško rekreacijski center, katerega še dograjujejo. Pozdraviti so nas prišli tudi predstavniki »Bytostava«, kjer smo v krasni novograjeni jedilnici (fasado na tem objektu so letos napravili naši vajenci, lepo in kvalitetno, tako, da jim je lahko v čast) kosili.

— Počitniški center se sestoji iz bazena in večih tipov različnih montažnih hišic ter v eni izmeni lahko sprejme 260 otrok in 70 staršev. 75 % stroškov plača podjetje, lepa skrb za mladino.

(Nadaljevanje prihodnjic)

S planinci Gradisa na Grossglocknerju

Na koncu članka v avgustovski številki smo si za izlet na Grossglockner zaželeli lepo vreme, toda bilo je vse prej kot to. Vreme se je na dan izleta poslabšalo in čez noč je zapadlo 15 cm snega. Že je kazalo, da bo pohod propadel. Toda po zaslugi naših vrlih vodnikov smo se v pravih zimskih razmerah povzpeli na sam vrh. Toda o tem pozneje.

Sama misel na vzpon na 3798 metrov visoki Grassglockner se je porajala v glavah naših planincev že nekje spomladi. Želja po osvojitvi tako visokega vrha je plamtela v vsakem izmed nas, kajti nihče še ni bil nikoli na tej višini. Razumljivo je torej, da se je napetost z dneva v dan stopnjevala in dosegla višek nekaj dni pred odhodom. Grossglockner ni Šmarna gora in zato se je treba zanj temeljito pripraviti. Tu so potrebne dereze, cepin, vrvi in tudi ostala oprema je zahtevnejša. Poleg potovalne nervoze se je pojavila še psihična obremenitev. Ta je popustila šele zjutraj na dan odhoda, ko smo se zbirali pred Kompasom in čakali na avtobus. Tu nismo bili več sami, tu je že skupina izkušenih alpinistov — vodnikov, ki nam dviga samozavest. Odpravimo se v avtobus z vso opremo in tremi zaboji Union piva.

Počasi zapuščamo Ljubljano in med potjo pobiramo pri Viatorju v Vižmarjih in v Medvodah še ostale člane »visokogorske odprave«. Naša prva postaja je znana trgovina onstran Ljubljane »Malle«. Tu se oskrbimo s tujo valuto. Naslednji postanek imamo v Celovcu. Namenjen je nakupu alpinistične opreme, kot so sončna očala, čelna baterija in podobno. Žontar izkoristi priliko za nakup posebnih svinčnikov za svoja

šolarja, Komar pa negoduje zaradi izgube časa. Odpeljem ga na živilski trg kjer si privoščimo »bratwurst«.

Ob napovedanem času krenemo po dravski dolini proti Lienzu kjer je zadnja postaja pred ciljem. Vozimo se po lepo speljanih in urejenih cestah, toda tudi tu ne gre brez prometnih zamaškov. Naš prvotni cilj je bila ploščad Franza Josepha nad ledenikom Pasterze. Toda naši vodniki so izbrali krajši dostop do kočice na Adlersruhe. Zato v Lienzu ne krenemo proti Hilligenblutu, marveč po dolini reke Isel do prijazne vacice Kals, od tu pa po strmi gorski cesti do višine 2000 metrov kjer je naša izhodiščna točka. Vožnja po precej soparnem vremenu nam je izsušila grla. Načeli smo zalogo piva se okrepčali in pripravili za odhod. Nekaj steklenic piva je romalo v nahrbtnike.

Ob 13 uri smo se oprtani odpravili proti cilju. Pot je bila zložna in že čez dve uri in pol smo bili pri Stüdlhütte na 2803 metrih višine. Tu imamo četrtni postanek. Vreme, ki se je do sedaj še kolikor toliko držalo se je poslabšalo. Megla je postajala vse bolj gosta in kmalu so pričele padati prve kaplje. V daljavi se je zaslilo grmenje, ki se je vse bolj bližalo. Dež je postajal vse močnejši in kmalu se je sprevrgel v nevihto. Pospešili smo korak in po snežišču naglo in tiho napredovali. Doživeli smo prvo razočaranje. Veter nas je bičal z dežnimi kapljami, tako da tudi pelerine niso pomagale. Napor je bil vse večji. Ustnice so kljub dežju postajale vse bolj suhe. Na počitek ni bilo misliti. Ko smo izstopili iz snega, smo se po skalah povzpeli z zadnjimi močmi do kočice na nadmorski višini 3454 metrov. Tik pod

vrhom nas je zajel še snežni metež. Smo torej 590 metrov višje od Triglava.

Izmučeni in premočeni, pose-demo po klopeh. Naporna pot, slabo vreme in višina so opravili svoje. Stiskamo se okoli plinske pečice, ki je tu edini vir toplote. Preoblečemo se v suha oblačila, se za silo okrepčamo potem pa kar k počitku. Spanje je bilo precej nemirno in vrata sobe so vso noč škripala. Tako je minila nemirna noč in ko smo se zbudili smo na splošno razočaranje ugotovili, da je zunaj zapadlo za ped snega. Vzpon torej odpade? Toliko priprav, toliko stroškov in eno samo veliko pričakovanje se je čez noč sprevrglo. Zdi se mi kot, da smo vojaki, ki so odšli na bojno črto in se od tam vrnili ne da bi izstrelili en sam naboj. Večina nas se pogrezne v globoko spanje in prebudi nas šele glas vodje izleta Robasa: »Fantje, zdele je ura sedem, ob pol devetih gremo na vrh!« In še podrobna navodila kako naj se napravimo in kaj naj vzamemo s seboj. Završalo je kot v panju. Torej vendarle nismo prišli zaman. Zunaj se ponuja sonce a ne more prebiti megle. Mrzlično se pripravljamo za vzpon. Na gozjerice je treba čvrsto privezati dereze, natakni gamaše, obraz zaščititi s kremo, natakni sončna očala in podobno. Tako smo zavarovali svojo kožo, da se skoraj nespoznamo. Zberemo se okrog vodnikov ki nas navežejo na vrh. Zdaj smo v njihovih rokah.

Prva krene Robasova naveza s štirimi člani, nato ji slede še štiri s po tremi. Tiho stopamo po zasneženi vzpetini. Veter veje z vso močjo in sproti zasipa stopinje. Za trenutek se megla dvignejo in pod seboj zagledamo ledenik Postreze in nad njim ploščad Franz — Josephs Höhe. Tudi zasneženi vrh se nam za trenutek prikaže. Strmina je vedno hujša in nekateri že lovijo sapo. Že smo na malem vrhu in preostane nam še zadnji najtežji prehod po ozkem grebenu na sam vrh. Tu je precej težav in za lučaj dolgo pot potrebujemo četrte ure. To ni hoja, to je plezanje. Ob pol enajstih je prva naveza na vrhu. V kratkih razmakih ji sledijo še ostala. Vse nas preveva zadovoljstvo in čestitamo si k uspehu. Razgleda nam gora to pot ni nudila. Še posnetek za dokumentacijo in že se vračamo. Z občutki zmago-slavlja se spuščamo nazaj proti koči. Ta nas je tokrat sprejela bolj prijazno in težave prejšnjega dne so pozabljene. Vsi smo razpoloženi in zadovoljni, da smo kljub slabemu vremenu osvojili vrh in da se domov ne bomo vrnili »praznih rok«.

Po uspešnem vzponu še zaslužno priznanje — žig

Poslovimo se od kočice na Adlersruhe s tiho željo, da bi se še vrnili in to v lepem vremenu. Sredi popoldneva smo zopet v dolini pri avtobusu.

Tu nas je pričakala naša »mini« ekspedicija, ki je prvi dan ostala v Stüdlhütte na višini 2803 metra in, ki se je to jutro pozpela na bližnji tritisočak. Junaki pa so bili: tov. Žontar, Koletar, Prosen Alenka in zakonca Triler iz Škofje Loke. Vsi skupaj se spravimo v avtobus in veselo proti Ljubljani. Zaloga piva, ki je ostala v avtobusu namaka suha grla. In bolj ko kopni zaloga, bolj glasno odmeva pesem. Vozimo se po lepi Melski dolini in občudujemo pokrajino. Tu se domačini ukvarjajo predvsem s turizmom. Kmalu je zmanjkalo piva in zamrla je tudi pesem. V Kranjski gori sta najstarejša člana odprave — eden od njih je naš glavni direktor Ing. Saša Skulj, ki se je na splošno odobravanje planincev prvič udeležil izleta, in mu ob tej priliki čestitamo k uspehu — povabila zaspano družino na pivo. V avtobusu je zopet zadonela pesem. V premoru se je predsednik društva Rajko Kogej zahvalil vodnikom za varno vodstvo in izrazil željo, da bi se prihodnje leto zopet srečali na podobnem izletu. Vodja vodnikov — himalajec — Roman Robas je nato vsem čestital k podvigu, ki smo ga dosegli v zelo težavnih vremenskih razmerah.

Naj ob koncu še naštejemo člane našega društva, ki so stopili na skoraj 3800 metrov visoko goro. To so: Ivo Komar s hčerko Neli, Dušan Karun, Marko Mertelj, ing. Saša Skulj, Tone Jesenovec, Ivan Zajc, ing. Rajko Kogej s hčerko Darjo, Brane Urbanc, Ing. Niko Burnik, Perkovič iz enote Naribor.

JOŽE SEVER

Zahvala

Ob boleči izgubi dragega očeta se vsem sodelavcem tozda Kovinski obrati Ljubljana zahvaljujem za izrečeno sožalje in poklonjene vence.

Tone Pogačar

Pogled na skupino vrhov z Grossglocknerjem (3798 m) v sredini

Pestreja rekreacija za naše delavce ljublanskega bazena

Glede na to, da je zanimanje naših delavcev za športno rekreativno dejavnost vse večje, smo se v letošnjem jesenskem obdobju odločili za uvedbo trimskih lig med tozdi ljubljanskega bazena in sicer: v šahu, balinanju in malem nogometu. Istočasno imamo enkrat tedensko organizirano vadbo na trimski stezi v Mostecu, vsako sredo od 16.30 ure dalje.

Če preidemo nazaj na trimske lige vidimo, da je ta nova oblika med delavci dobila podporo in kar je še posebej razveseljujoče, da je med prijavljenimi ekipami vse več delavcev, ki stanujejo v samskih domovih. S tem vidimo, da je ta oblika športno rekreativne dejavnosti vključila in motivirala delavce po samskih domovih ter jih odtegnila od enoličnega preživljanja prostega časa.

Za sistem tekmovanja trimske lige v šahu so se prijavile ekipe iz naslednjih tozdov: GE Ljubljana z dvema ekipama, GE Ljubljana okolica, SPO, PB Ljubljana, Dom učencev Jarše in DSSS. Igra se po sistemu vsak z vsakim in sicer ob sredah od 15.00 ure dalje na sedežu TOZD Ljubljana-okolica.

V balinanju se je prijavilo 5 ekip iz naslednjih tozdov ljubljanskega bazena: GE Ljubljana okolica, DSSS, OGP, KO Ljubljana in Železokrivnica. To tekmovanje se odvija ravno tako po sistemu vsak z vsakim, na balinišču balinarskega kluba invalidov, vsako sredo od 16.00 ure dalje.

V malem nogometu je zanimanje še največje, saj vemo, da je nogomet priljubljena športno-rekreativna panoga med delavci v gradbeništvu.

Prijavile so se naslednje ekipe: tozdi GE Ljubljana, Dom učencev Jarše, DSSS, OGP, KO Ljubljana in Železokrivnica. Igrali bodo na igrišču Osnovne šole Jože Moškrič v Jaršah, in sicer v popoldanskem času vsak torek ali četrtek od 15.30 ure dalje.

Kot nadgradnjo celotnega sistema trimskih lig moramo kot nadgradnjo celotnega sistema trimskih lig moramo v spomladanskem delu vključiti poleg ljubljanskega bazena tudi ostale in uvesti medregijska tekmovanja, tako da bodo vključeni vsi delavci Gradisa.

Na koncu naj zaključimo z mislijo, da bodo oblike športno rekreativne dejavnosti zaživele tudi med

delavci mariborske, gorenjske, in ostalih regij, tako da bomo potem imeli v nadgradnji sistema tekmovanj približno vse ekipe kvalitetno enake. Ob taki obliki športno rekreativne dejavnosti moramo ugotoviti, da smo vključili veliko naših delavcev, s tem povečali množičnost in to vse skupaj dosegli z minimalnimi finančnimi stroški.

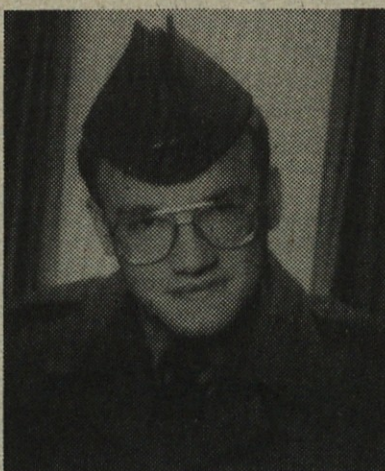
Org. športne rekreacije
Alojz Polajnar

Iz vojske nam pišejo

Dragi sodelavci!

Najprej vsem skupaj lepe pozdrave iz Prokuplja, kjer dva vaša Gradisovca služita vojaški rok.

Vojak Mario Janušič pozdravlja vse Gradisovce, še posebno bivše sodelavce na poslovnem centru Slo-

venijalesa, ing. Kratnerja ter tehnika Zrimška in Bulovca.

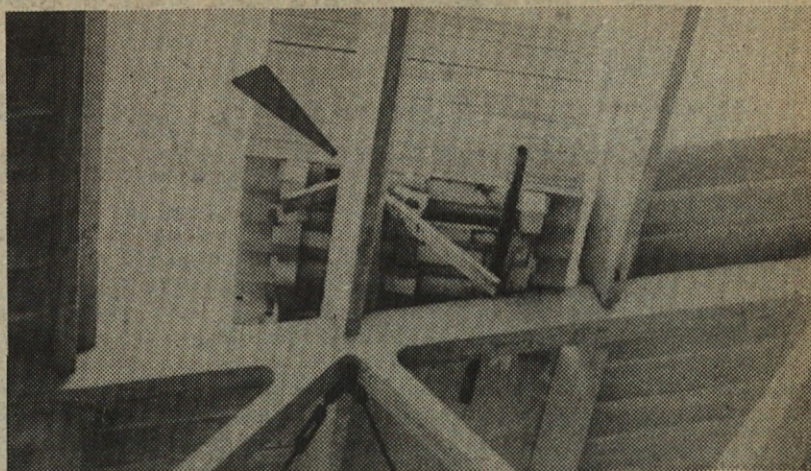
Tudi desetar Radomir Djaković pozdravlja vse, še posebno delavce TOZD GE Celje, ing. Gjerkeša ter tehnika Ojsterška in delovodjo Luknerja.

Mnogo uspehov pri delu vam želi vas bivši učenec, sedaj vojak Stjepan Fulir.

Tudi tu sem se hitro vživel in upam, da bo vojaški rok hitro minil, da se ponovno vrnem v Ljubljano h Gradisu. Do takrat pa lepo pozdravljeni.

Vojak:
STJEPAN FULIR
V.P. 3821/1
Šabac

Nadležna fotografija

Varno? Ne! Ampak malomarno!

Sto salonitnih plošč na navadni (že zlomljeni) leseni paleti grozi, da bodo vsak trenutek zgrmele z višine kakšnih petnajst metrov.

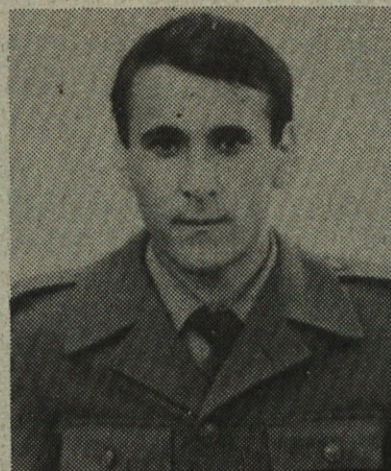
Zakaj taka malomarnost tistih, ki so dolžni skrbeti za varnost delavcev?

Namesto, da bi zamenjali zlomljeno paletu, so lepo podložili kos OKROGLEGA (ha-ha) cevnega odra in zanje je stvar urejena.

Kaj nas mora res šele sirena rešilnega avtomobila spraviti k razmišljanju?

PO TOČI ZVONITI JE PREPOZNO. Zato ZVONIMO — OPOZARJAMO že prej.

Franjo Štromajer

ZDRAVO TOVARIŠI!

Sem na odsluženju vojaškega roka v Kragujevcu. Prav lepo pozdravljam vse delavce, še posebno iz TOZD Ljubljana-okolica, Fahira Halilčevića, Jusufa Omerasevića, Nezira Bistrića, Muju in Rasima Djibovića ter delovodje. Istočasno vam želim še veliko uspehov pri nadaljnjem delu.

Vojak:
AHMET HALILČEVIĆ
V.P. 7790, Kragujevac

Nagradna križanka v današnji številki

Med tistimi, ki boste poslali pravilno izpolnjeno križanko do 15. oktobra 1980, bomo izžrebali tudi nagrajence, ki bodo prejeli naslednje nagrade:

1. nagrada 300 din
2. nagrada 200 din
3. nagrada 100 din

Pravilno izpolnjeno križanko pošljite na naslov: Uredništvo GIP Gradis Ljubljana, Šmartinska 134a.

Vodoravno:

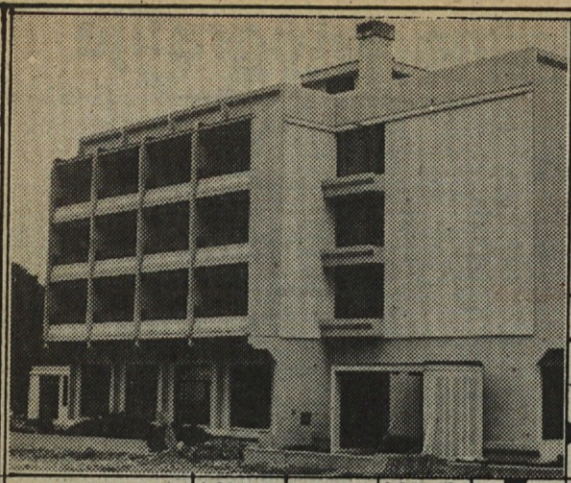
slamar, ramena, apatik, morala, ekonomist, epotele, Ontario, sake, acer, Jenko, triko, MF, Onatas, Rastko, postile, AP, repriza, cista, Demir, Iran, AZ, RV, atek, VN, Apis, Zalog, Cene, spored, Ilin, tip, pir, jedi, okoličan, AA, ak, Natal, Korvin, DI, azot, Varna, č, rima, Aristoteles, emir, tanin, obala, Majeveca, armenka, maticar, Rainier.

1. nagrada 300 din: Nežka Britvič, Gosposvetska 31, 62000 Maribor
2. nagrada 200 din: Ani Jerneje, TOZD SPO, Ljubljana
3. nagrada 100 din: Jelka Fartek, DSSS Ljubljana

Čestitamo!

GRADISOV VESTNIK izdaja organizacija združenega dela gradbeno industrijskega podjetja GIP Gradis Ljubljana. Izhaja mesečno v 10.000 izvodih. Ureja ga uredniški odbor v sestavi: Milenko Nikič, Ludvik Šnajder, Franjo Štromajer, Rudolf Ludvik, Zorana Klun, Mirko Zemlič. Glavni in odgovorni urednik Lojze Cepuš. Tehnični urednik Matija Krnc. Tiska tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Naslov uredništva: GIP Gradis Ljubljana Šmartinska 134a, 61000 Ljubljana.

Nagradna križanka

SESTAVIL HARJO H.	SODICA, CELICA	ENO OD OZVEZD	ČLAN ANSAMBLA "BEATLES" STARR	ČLAN RUSKE KMEČKE STRANKE	NIKOLA TESLA	REKA NA BLIŽNJEM VZHODU	OČE	SOVIJET. ŠAHIST, PAUL	HADŽAR. Ž. IME	35 let GRADIS GARNI- ZIJA
HRABRI, MOČNI LJUDJE										
NAJVEČJI GRŠKI FILOZOF										
LJUBKOVA M. IME					MORSKI RAK					
LUKA PRI RIJBI					KORALNI OTOK					
							ŠTEVNIK KIRURŠKO ORODJE			

ŽELEZNISKI USLUŽBENEC	LAHEK TIHO - MORSKI COLN	OVČJI SAMEC	ARGENTIN ŠAHIST ŠVICARSKI DROBIŽ			POBIRALEC TAKS				
						TRIK				
TESTA- MENT					VRSTA SOLATE	NAJHEN KONJ ANTON JARC			VOGAL	SLOV. ŽENSKA REVIIJA
KRAJ NA PRIMOR- SKEM					ANG. PLEM NASLOV					
					ZVEZNI SEKRETAR NA FINANC			AFRIŠKI PTIČI		
GOVORNI KONFLIKT								PEC		
FRANC. FILM. IG- RALEC, MAURICE							OZVEZDJE NEDA RADON			
				NEODIM		KOLOVRAJ TRDA KOVINA				
SREBRO		NEZNA- NEC ZACRTANA SHER		OTDHANA TUJE Ž. IME				TUJE M. IME		

ELEKT. HERSKA ENOTA			DIREKTOR TOZD LIO							
			SEKRETAR VARNOSTI BOLEHINI							
SEVER	GROBO SUKNO RAS ZAPOR- NICA									
PREBIVAL KA AZIJ- SKE DRŽAVE					JAKA AVŠIČ			VAŠTE		
POKRAJI NA V KONGU				SUHA STREGA V TUSČAVI						
				ERDIJ						
35	AM. FILM IGRALEC KARL ODER				ITAL. SPOLNİK NASVETI					

PESNIJEV JUNASKE VSEBINE		PREBIVALKA SLOV. POKRAJINE ORIENT						DELO STARO - RINSKO OBLACILO	AMERIŠKI TENISER ROSCOE	ŠPANSKO MESTO V ASTURIJI	CINCAR	MLADA KRAVICA
GL. MESTO OREGONA V ZDA				HERC ANDREJ HERV. FILM IGRALEC ANTUN		RAZTELE ŠEVALCI ALBIN BRGLEZ						
TONA	LATINSKI VEZNIK ISTI		NADSTRES. NAD OGNJIŠČEM JANKO OTRIN				DELAVEC V KLAVNICI GOROVJE V BOLGARII					
ČASOPIS, OBZORNIK				UPADEK, KALO ZDA								
NEJASNO- ST, MISLI						PREBIVAL. AZIJSKE DRŽAVE ALBIN PERNAT						MACARSKA
LJUBKOVA M. IME			DEL FOTOGRA- FATA (MAOŽ.)					NIZOZEM. MESTO (SIR)				
URADNI SPIS			OTOK V MARIANIH					BNŠI NOGOME TAS DINAMA				